

SKEI začenja pogajanja

Kot nam je povedal **Bogdan Ivanovič**, vodja pogajalske skupine SKEI, se bosta pogajalski skupini delodajalcev in sindikatov sestali prihodnji četrtek. Na dnevnem redu bodo pogajanja o povišanju izhodiščnih plač po tarifni prilogi kolektivne pogodbe dejavnosti. Ivanovič je v imenu SKEI pripravil predlog za 15-odstotno povečanje izhodiščnih plač. Predlog je utemeljil z zaostajanjem izhodiščnih plač za minimalno plačo. Ugotovil je tudi, da so plače, posebej pri delodajalcih, ki obračunavajo le izhodiščne plače in dodatek za delovno dobo, veliko prenizke in povzročajo odhajanje delavcev v druge dejavnosti. Delavci so s plačami zelo nezadovoljni in pričakujejo, da bo sindikat dosegel njihovo občutno povečanje. Povečanje plač bi po Ivanovičevih besedah omogočilo povečanje produktivnosti in izboljšanje kakovosti izdelkov.

Industrijski sindikati se bodo sestali v Celju

Sindikati industrije Slovenije vabijo v sredo, 26. septembra, na konferenco v dvorani kina Union v Celju. Tema konference so socialno-ekonomski pogoji industrijskih delavcev pred vstopom v Evropsko unijo. Obravnavali bodo socialni položaj delavcev, pogajanja o plačni politiki in spremembah tarifnih prilog, položaj sindikatov v socialnopartnerskih odnosih ... Predstavniki industrijskih sindikatov, povezanih v ZSSS, bodo podpisali protokol o skupnem nastopanju in medsebojnem sodelovanju.

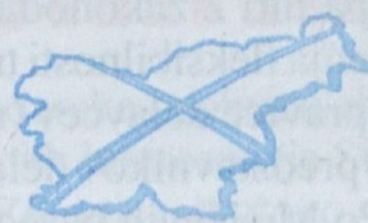
Vabilo so podpisali predsedniki SKEI, Sinlesa, Sindikata KNG, Sindikata KŽI, SDGD, Stupisa in SDE. V Celje so povabili tudi predstavnike drugih industrijskih sindikatov.

skei

SINDIKAT
kng
SLOVENIJE

SINLES

Zniževanje inflacije ne sme prizadeti le delavcev

Ekonomsko-socialni svet je to sredo obravnaval proračunski memorandum in makrofiskalni scenarij. Minister za finance Anton Rop je že uvodoma povedal, da je javnofinančni dolg veliko večji, kot je bilo dosedaj znano. Razlika naj bi bila kar za 70 milijard tolarjev. Vsi razpravljavci so podprli ministrov predlog, da je treba ves javnofinančni primanjkljaj prikazati v proračunskih listinah.

Predstavniki ZSSS (Dušan Semolič, Brane Mišič in Tone Rozman) so utemeljili pripombe, o katerih pišemo na 2. strani našega glasila. Minister je odgovoril le na nekatere, saj se bo o drugih (zlasti o spremembah v zdravstvenem zavarovanju in pomoči gospodarstvu, naprimer tekstilni in obutveni industriji) treba pogovarjati z resorskimi ministri.

Inflacije po Ropovih besedah ni mogoče hitro znižati, ne da bi povzročili probleme na drugih področjih. Če bi inflacijo znižali na raven EU, bi morali voditi zelo restriktivno monetarno politiko, kar pomeni, da plač ne bi usklajevali z rastjo cen življenjskih potrebščin. Morali bi voditi tudi fiksni tečaj tolarja, kar bi pri-

zadelo izvoznike. Znižanje inflacije ne bi smelo biti grajeno le na tem, da bo prizadet delavcev žep, je poudaril Rop. Povrh se letošnja inflacija prenaša v naslednje leto. Prav je, da so kupnine od prodaje državnega premoženja namenjene le zmanjševanju javnega dolga. Tako je položaj bolj pregleden.

Na vprašanje o uvajanju dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja za zaposlene v javnem sektorju pa je minister povedal, da je to odvisno zlasti od pogajanj s sindikati. Nov drugi steber pokojninskega zavarovanja je mogoč le, če bo namenjen za to zavarovanje tudi del načrtovanega povečanja plač.

Brane Mišič je ministru še povedal, da je država lastnik javnega sektorja in tudi komunalnih služb, in torej odgovorna za povečevanje cen. Menedžerji javnih podjetij so po njegovem mnenju sposobni le povečevati cene.

Ekonomsko-socialni svet je obravnaval tudi zakon o plačilnem prometu. Predlagatelju zakona so naročili, naj zaradi morebitnih presežnih delavcev besedilo čim bolj uskladi s sindikatom in zbornico.

Delavce diskriminirajo tudi banke

Skupina delavk ene ljubljanskih trgovskih družb nas je obvestila o zapletu, ki je nastal, potem ko so želele pri eni od slovenskih bank pridobiti potrošniški kredit.

Banka je od delodajalca zahtevala podpis izjave pod materialno in kazensko odgovornostjo, da delavcu kreditojemalcu, zaposlenemu za nedoločen čas, ne preti odpoved ali prenehanje delovnega razmerja in da ni na čakanju. Ker direktor družbe tega ni želel podpisati, so delavke ostale brez kredita.

Ker gre za grob poseg banke v delovno razmerje, bo Sindikat delavcev trgovine Slovenije pri Uradu za varstvo potrošnikov in na drugih mestih sprožil postopek ugotavljanja zakonitosti ravnanja banke. Menimo namreč, da opisano ravnanje povzroča diskriminacijo pri uveljavljanju pravice ljudi do potrošniškega kredita. Menimo, da v tržni ekonomiji delodajalci takšnih bančnih obrazcev niso dolžni podpisovati.

Sandi Bartol

Tiskovna konferenca ZSSS o proračunskem memorandumu in makrofiskalnem scenariju

Zmanjšati breme najslabše plačanih

Na tiskovni konferenci so Dušan Semolič, Brane Mišič, Albert Vodovnik in Branka Novak razgrnili poglede na proračunske listine, ki so pripravljene za naslednje dveletno obdobje. Še posebej so opozorili, da se morajo o porabi uskladiti socialni partnerji. Sedaj je delo obremenjeno preveč, so poudarili. Ne pride v poštev, da bi slabo plačani delavci iz svojih žepov dajali še več, ampak je treba zmanjšati njihova bremena. Država pa je sedaj predraga in tudi denar troši neracionalno, so poudarili. Vodovnik je opozoril, da ni jasno, od kod bo Rop dobil denar za tolikšen proračun, ki ga je primerjal z vojnim.

Po besedah Braneta Mišiča je gospodarska aktivnost v svetu in pri naših najpomembnejših partnerjih vse bolj pod vplivom recesije. Previsoka državna poraba bo ob nerealno načrtovani gospodarski rasti prizadela gospodarstvo, ki je majhno in zato bolj ranljivo.

ZSSS podpira pripravo in sprejem proračuna za dve leti. Proračun pa mora sanirati javne finance in omogočiti uveljavljanje razvojnih dejavnosti.

Koalicija se pri sestavljanju proračuna odmika od usmeritev v koalicijski pogodbi (zakon o dohodnini, zakon o davkih na nepremičnine), ki jih je ZSSS podprla. Preveč pa hiti z zakonodajo, ki pod predpostavko povečanja fleksibilnosti trga dela posega v pridobljene pravice delavcev (na primer sprememba števila predstavnikov delavcev v nadzornih svetih). Po Mišičevih besedah se socialno sporazumevanje ne sme omejiti le na rast plač, ob tem ko bodo vse druge oblike porabe šle svojo pot. Razvoja in gospodarske rasti ne moremo graditi na nizkih plačah. Problem ni le višina državnega proračuna, ampak kje bo denar potrošen.

Predvidena **inflacija**, 6,4 odstotka v letu 2002, in 5,1 odstotka leta 2003, je previsoka. Cene se povečujejo predvsem zaradi višjih stroškov. Visoka inflacija pogojuje tudi visoke obresti in stroške poslovanja. Pomembni vir inflacije so cene, za katere je pristojna državna oblast.

ZSSS zahteva 100-odstotno usklajevanje plač z inflacijo. Čeprav so socialni sporazumi v preteklih letih zagotavljali zaostajanje plač za rastjo inflacije, so druge oblike porabe rasle.

Sprejeti ukrepi aktivne politike zaposlovanja so dobri, vendar se delež težko zaposljivih ne zmanjšuje dovolj hitro. Več je treba vlagati v izobraževanje te populacije.

Plače v zadnjih petih letih so zlasti v gospodarskem sektorju bistveno zaostajale za rastjo produktivnosti. Politika plač v javnem sektorju pa je anarhična. Tudi v javnem sektorju del zaposlenih dobiva mizerne plače. ZSSS je že lani predlagala, naj se eskalacija obračunava v enakih absolutnih zneskih, kar bi prispevalo k postopni odpravi prevelikih razlik v plačah. Postopoma je treba uveljaviti evropsko formulo povečevanja plač (upoštevata se rast inflacije in družbene produktivnosti dela ali produktivnosti).

Realna rast plač v gospodarskem sektorju naj zaostaja za produktivnostjo le za eno indeksno točko. Skrajni čas je, da zakon o udeležbi delavcev pri dobičku spet pride na dnevni red.

Skrajni čas je, da se objavijo predlogi nove zakonodaje o dohodnini in uveljavijo posredni davki (nepremičnine). Sprememba zakona o dohodnini mora uveljavi olajšavo v višini minimalne plače. ZSSS zahteva, da se za delovno intenzivne dejavnosti s 1. januarjem 2002 ukine davek na izplačane plače, za druge dejavnosti pa naj se dvigne prag obdavčitve.

Sindikat tekstilne in usnjarske dejavnosti razmišlja, da bi pripravil zakon o zapiranju teh dejavnosti.

Sredstva od prodaje državnega premoženja se naj uporabijo za zmanjševanje javnega dolga in odplačilo obveznosti. V proces privatizacije je treba vključiti sindikate dejavnosti in sindikate podjetij. Program prodaje državnega premoženja naj sprejme državni zbor.

Sprejemljiv je predlog povišanja prispevne stopnje delodajalcev za zdravstveno zavarovanje za 0,15 odstotka od bruto plač. Slovenija je med redkimi državami, kjer so prispevki delavcev iz plač višji od prispevkov delodajalcev.

ZSSS vztraja, da morajo probleme zdravstvenega zavarovanja še enkrat obravnavati socialni partnerji, in ne pristaja na enostranske rešitve v škodo delavcev.

Proučiti je treba način plačevanja prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, saj morajo najslabše plačani za enotno premijo dati eno mesečno plačo. Leto dni po reformi pokojninskega zavarovanja bi bilo treba sprejeti ukrepe, ki bi omogočili razmah dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Čeprav so se v zadnjih letih bistveno povečali proračunski izdatki za kmetijstvo, učinkov še ni videti. Ukrepe v kmetijstvu je treba naravnani na kakovost in količino, vendar ne smejo biti odvisni od glasnosti in politične moči nekaterih proizvajalcev in njihovih zaveznikov, je dejal Mišič.

Vodovnik je najprej vprašal, od kod bo finančni minister dobil denar za proračun, ki je podoben vojnemu. Prodaja državnega premoženja ne bi smela biti državna skrivnost in bi o njej moral odločiti parlament. Menil je tudi, da se država

ne more povsem umakniti iz gospodarstva, še posebej ne iz strateških dejavnosti. Opozoril je na nove kraje denarja iz državnih podjetij, ki naj bi potekale prek različnih bajpasov.

Branka Novak je opozorila, da v tekstilni in usnjarski industriji, ki sta pred desetletjem dajali delo prek 70.000 zaposlenim, sedaj dela le še 33.000 delavcev. Ob tem so plače za več deset odstotkov nižje kot v drugih dejavnostih. Vlada je pred časom že napovedala ukinitve davka na izplačane plače, sedaj pa nanj očitno spet računa. Novakova je prepričana, da je treba tekstilno in usnjarsko industrijo reševati načrtno in ne prepuščati stihiji, sicer je boljše pripraviti zakon o njenem zapiranju.

Semolič je opozoril še na čudno igro predstavnikov države pri pripravi predloga zakona o delovnih razmerjih. Tam namreč pristaja na to, da bo obveznost delodajalcev za plačevanje bolniških nadomestil zmanjšana s 30 na 20 dni. To stališče je zanj nerazumno, saj bo zaradi tega nastali primanjkljaj moralo pokriti javno zdravstvo, ki se že sedaj otepa z izgubami. Semolič je še poudaril, da je vlada odgovorna za to, da bo gibanje plač v javnem sektorju skladno z gibanji v gospodarstvu.

F. K.

Predlog ministru Dimovskemu za pogovor

SDTS je avgusta organiziral dežurno službo, na katero se je obrnilo več kot 250 naših članov in drugih trgovskih delavcev.

Zaposleni so nas opozarjali na neizvajanje pravic delavcev iz kolektivne pogodbe dejavnosti in kršenje delovnopravne zakonodaje. Opozarjali so tudi na ravnanje inšpekcije za delo pri evidentiranih kršitvah pravic delavcev. Na tej podlagi smo pripravili Poročilo o ugotovljenih kršitvah pravic delavcev dejavnosti trgovine v avgustu 2001.

Ministra in njegove sodelavce želimo osebno seznaniti z najbolj pogostimi kršitvami pravic delavcev, ki so ugotovljene v našem poročilu. Predstavili bi radi tudi naš predlog za ugotovitev razmer v gospodarski dejavnosti, ki zaposluje več kot 100.000 delavcev.

V pričakovanju odgovora vas pozdravljamo.
Sandi Bartol

Avgustovsko eskalacijo morajo spoštovati vsi delodajalci

Eskalacijo smo sindikati, delodajalci in vlada uvedli, da bi zagotovili ohranjanje realne ravni plač delavcev z inflacijo (višjimi cenami življenjskih potrebščin). Eskalacija je zagotovljena vsem delavcem, ne glede na to, katera kolektivna pogodba za nje velja.

Po objavi nove višine izhodiščnih plač za dejavnost trgovine, ki veljajo od avgusta dalje, se je na Sindikat delavcev trgovine Slovenije obrnilo precej sindikalnih zaupnikov in prizadetih delavcev, ki se pritožujejo, da delodajalci ne upoštevajo 4,4-odstotnega povečanja izhodiščnih plač. To povečanje določa tudi Zakon o dopolnitvah zakona o minimalni plači, načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 in Aneks k dogovoru o politiki plač za obdobje 1999–2001.

Delodajalci so prepričani, da delavcem, ki prejema višje osnovne plače od izhodiščne plače tarifnega razreda, osnovnih plač niso dolžni

povečati za 4,4 odstotka, kolikor znaša eskalacija. Prepričani smo, da to njihovo ravnanje grobo posega v kolektivno pogodbo dejavnosti trgovine Slovenije.

Po našem mnenju imajo pravico do eskaliranja plač (uskladitve z inflacijo) vsi delavci v družbi, ki so v tarifne in plačilne razrede razvrščeni po 7. členu kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije.

Po tarifni prilogi znaša pravilno izračunana avgustovska eskalirana plača delavca prodajalca, razvrščenega v IV. tarifni razred, znotraj njega pa v enega od plačilnih razredov, ki je za 55 odstotkov višji od najnižje izhodiščne plače I. tarifnega razreda, bruto 100.869 tolarjev, kar je za 11.713 tolarjev več od izhodiščne plače tega tarifnega razreda. Pravilno je, da **eskalira njegova osnovna plača za plačilni razred** in ne izhodiščna plača tarifnega razreda.

Tako izračunana eskalirana plača ohranja tu-

di neokrnjena relativna razmerja med konkretno osnovno plačo in izhodiščno plačo I. tarifnega razreda, eskalacija pa ohranja realno višino izhodiščnih in osnovnih plač.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije poziva vse delodajalce, naj eskalirajo osnovne plače po plačilnih razredih. Če bodo ravnali drugače, bomo to šteli za kršitev zakona o dopolnitvah zakona o minimalni plači, načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 in aneksa k dogovoru o politiki plač za obdobje 1999–2001.

Sindikalnim zaupnikom predlagamo, naj nas o primerih nepravilnega eskaliranja plač takoj obvestijo. Le združeni v sindikatu bomo lahko dosegli, da bodo delodajalci eskalacijo upoštevali, saj je bila uvedena zaradi ohranjanja realne ravni plač, ki jo naraščajoče cene življenjskih potrebščin stalno ogrožajo.

Sandi Bartol, sekretar

Gradis krivičen do malih upnikov

V dvorani Smelta je bil ta torek zbor zainteresiranih upnikov delniške družbe Gradis. Organizator Vili Brant iz obrtne zadrage Novoplesk je v vabilu predlagal, naj se približno 500 upnikov združi in namesto prisilne poravnave (kar predlaga Gradisovo vodstvo) uveljavi stečaj. Opozoril je tudi na to, da je Gradis poslovno normalno, čeprav je bil že več let zrel za stečaj. Gradis naj bi svoje finančne težave (prezadolženost) reševal s prodajo premoženja. Ob tem pa so vodstvo in delavci prejeli normalne plače, čeprav bi po zakonodaji morali prejemati le zajamčene. Po Brantovem mnenju je vodstvo podjetja s tem povzročalo škodo upnikom, ki jim zaradi tega grozi, da bodo potonili. Med Gradisovimi upniki naj bi bilo 500 malih podjetij s približno 3000 zaposlenimi. Gradis naj bi ustvarjal le tretjino realizacije, ki je potrebna za kritje stroškov. Samo letos naj bi pridelal za več kot milijardo nove izgube.

Brant je na zboru, zbralo se je 150 udeležencev, še povedal, da je njegov namen tudi prepričati, da bi se ponavljali podobni ali še hušji primeri, še posebej v gradbeništvu. Oblast, ki bi morala zaradi kriminalnega poslovanja Gradisovega vodstva ukrepati, je k njemu poslala kriminaliste. Gradisu je očital, da je dokončal več objektov in jih izročil naročnikom, čeprav kooperantom ni plačal opravljenega dela. Izrazil je prepričanje, da vodstvo Gradisa ni sposobno izvesti prisilne poravnave in zato predlagal stečaj. Načrt finančne reorganizacije pa naj bi vseboval 80-odstotni odpis terjatev, ki naj bi bile plačane v letu dni. Poleg tega naj bi gradil tudi na dezinvestiranju, kar pa naj bi bilo vprašljivo zaradi kapitalistične neustreznosti podjetja. Po prisilni poravnavi bi delo izgubilo 115 delavcev, od tega le 20 iz administracije. Za odpravnine pa naj bi šlo kar 92 milijonov tolarjev.

Po Brantovih besedah imajo banke (zlasti SKB) svoje terjatve zavarovane s hipotekami.

Tako naj bi se zavaroval tudi Merkur. V razpravi se je oglasilo le nekaj upnikov, ki so vsi podprli predlog za stečaj. Le eden je opozoril, da bodo banke in Merkur s hipotekami dobili svoj denar, za druge upnike pa bo ostal le drobiž. Omenjali so tudi neenakost med upniki, saj naj bi nekateri v zameno že dobili objekte, drugi pa le ničvredne menice. Kritični so bili tudi do sestave upniškega odbora, ki naj bi ustrežal interesom nemoralnega Gradisovega vodstva. Eden od razpravljalcev je menil, da bi upniki svoje interese najbolje zavarovali z dokapitalizacijo.

Ker so bili razpravljalci dokaj kritični do gos-

podarske in obrtne zbornice, ki da ne ščitita njihovih interesov, je Stane Valič iz pravne službe GZS pojasnil vlogo svoje organizacije. Dejal je tudi, da naj bi delavci v primeru stečaja prejeli le sorazmerni del odpravnine, saj bi morali nositi del bremena.

Udeleženci so izbrali skupino prostovoljcev, ki bo na sodišču skušala uveljaviti njihove interese in preprečiti namere Gradisovega vodstva.

Predstavniki Gradisovega sindikata na zboru ni bilo slišati, čeprav bi verjetno imeli kaj povedati (vsaj to, zakaj so tako dolgo tiho).

F. K.

Pripravlja se zakon o enakih možnostih moških in žensk

Odbor ZSSS za enake možnosti je prejšnji četrtek organiziral pogovor z Uradom vlade RS za enake možnosti, ki ga vodi direktorica Mira Olup Umek. Kot nam je povedala **Metka Roksandič**, ki je v predsedstvu ZSSS odgovorna za to področje, so se organizatorji želeli dogovoriti o medsebojnem sodelovanju in skupnih aktivnostih obeh teles, ki skrbita za enakopravnost moških in žensk.

Odbor pri ZSSS, vodi ga Romana Oman, je predstavil svoje ugotovitve glede nastajajočega zakona o delovnih razmerjih. Med njimi je tudi ta, da bo zakon omogočal posredno diskriminacijo med spoloma. O tem vprašanju se bodo predstavniki odbora pri ZSSS in vladnega urada še pogovarjali, še posebej po proučitvi konkretne prakse. Ni namreč pomembno le to, da v naše zakone prenesemo evropske usme-

ritve, moramo jih tudi spoštovati. Govor je bil tudi o pripravi posebnega zakona o enakih možnostih, ki ga mora naša država sprejeti do konca leta 2002. Dušan Semolič, ki je pogovor tudi vodil, je poudaril, da želi ZSSS sodelovati že pri nastajanju tega zakona. Njegov cilj je zagotavljanje enakih možnosti tako moških kot žensk ne le pri delu, ampak tudi v vsakdanjem življenju. Obe strani sta se dogovorili, da bodo predstavniki ZSSS lahko sodelovali v delovnih skupinah za posamezna vprašanja iz tega novega zakona.

Tako v vladinem uradu kot v ZSSS menijo, da bi odbor za enake možnosti morali oblikovati tudi v državnem zboru. Sedaj ta vprašanja obravnava odbor za notranjo politiko, v katerem je to področje zato na stranskem tiru.

F. K.

Pogovor z Miroslavom Kočevarjem, predsednikom SKEI v Iskri Semič

Čeprav je prevzemanje kar prijazno, se ljudje bojijo

Za pogovor smo se odločili zaradi tega, ker je Iskra Semič nedavno prešla v skoraj popolno last nemškega podjetja, s katerim je že poslovno sodelovala. Od sogovornika smo želeli zvedeti, kako je prevzem potekal in kaj lahko zaposleni pričakujejo. Iz njegovih odgovorov izhaja, da je bilo vse kar prijazno, novi predsednik uprave, prišel je iz Berlina, je na spoznavnem sestanku nove sodelavce nagovoril kar v slovenščini.

Se lahko predstavite, pred letom dni smo se pogovarjali še z vašim predhodnikom?

Vlogo predsednika SKEI sem prevzel lani poleti, prej v sindikatu nisem bil aktiven. O tem sem kar nekaj časa premišljal. V podjetju pa imam kar dolgo kariero. Po osnovnem poklicu sem strojni tehnik, končal sem višjo šolo za organizacijo dela v Kranju. Zadnja leta sem bil vodja oddelka metalizacije.

Kako gledate na svoje enoletno delo?

Imam kar precej mešane občutke. Dokler nisi notri, gledaš na sindikat precej drugače, od zunaj se mi je sindikalno delo zdelo lažje.

Koliko je v Iskri Semič zaposlenih in koliko vas je sindikalno organiziranih?

Vseh skupaj nas je okroglih 1100, v SKEI pa 800. Presežnih delavcev še nismo odpuščali, le zaposlenim za določen čas pogodb nismo podaljšali.

Prejemajo zaposleni plače in vse drugo po kolektivni pogodbi?

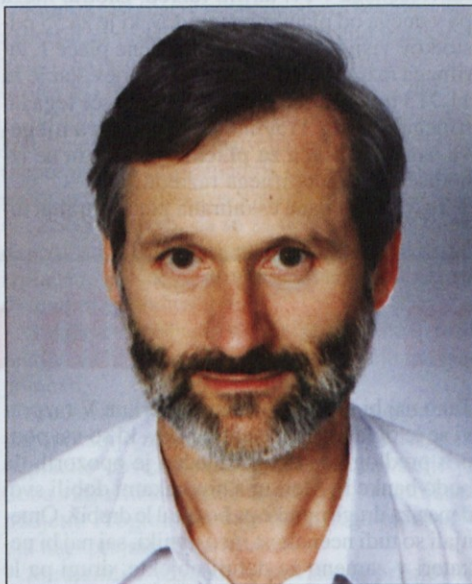
Plače so tolikšne, kot določajo izhodišča iz tarifne priloge. Tolikšen je tudi regres, malica in povračilo stroškov prevoza na delo. Ker so izhodiščne plače dokaj nizke, prejema kakšnih 50 zaposlenih dodatek k plači, saj bi sicer zaslužili manj, kot znaša minimalna plača. Letos je podjetje izplačalo polovico regresa junija, četrtno avgusta, o zadnji četrtini pa se bo treba pogovarjati z novo upravo, ki je ta teden zamenjala prejšnjo.

Zakaj četrtna regresa še ni bila izplačana?

Zlasti zaradi poslovnih rezultatov. Iskra Semič je zaradi zmanjšanja prodaje na daljnjevzhodnih trgih letos poslovala na robu rdečih števil. Čeprav je tudi v začetku prejšnjih let prihajalo do zmanjšanja naročil, se je to po nekaj mesecih uredilo, letos pa je kriza trajala vse do jeseni. Z novo upravo bo treba poleg regresa začeti tudi pogovor o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju.

Ste se o prostovoljnem zavarovanju pogovarjali že s prejšnjo upravo?

Ko je SKEI lani začel to akcijo, smo o dodatnem pokojninskem zavarovanju na zborih informirali vse zaposlene. Ljudje so zamislili podprli, vendar zaradi poslovnih rezultatov do uresničitve ni prišlo. Bivši direktor je tudi rekel, da ni nobenega razloga, da bi bili pri tej obliki zavarovanja med prvimi v državi. Le-

Miroslav Kočevar, predsednik SKEI v Iskri Semič

tos pa pogovor o tem zaradi slabih poslovnih rezultatov sploh ni bil mogoč.

Ste z novo upravo že imeli kakšen stik in kakšni so vaši prvi vtisi.

Zamenjava uprave podjetja se je zgodila na seji nadzornega sveta 10. avgusta. Prvi mož je postal Karel Gerolt, člana uprave sta še Andreas Stettin in Stane Golobič, ki je bil delavski direktor že v prejšnji upravi. Dva dni kasneje je bil spoznavni sestanek, na katerega nas je bilo iz kolektiva povabljenih 18 članov širšega kolegija. Novi predsednik uprave je najprej predstavil svoje podjetje KuW, ki je 89-odstotni lastnik Iskre Semič. Bil sem prijetno presenečen, saj je Gerolt govoril kar dobro po slovensko (sicer je Čeh z nemškim državljanstvom). Vse skupaj je bilo prijazno. Prvi občutek je kar dober.

Kako pa je nemško podjetje prišlo do večinskega deleža? V javnosti je prevladovalo mnenje, da ste se temu dolgo upirali, da ste zaradi tega ustanovili še družbo pooblaščenko.

Res smo se upirali kar leto dni. V družbi pooblaščenki je bilo 28 odstotkov delnic. Ustanovljena je bila, da bi zaposleni skupaj z bivšimi delavci in upokojnenci ohranili vsaj nadzorni paket. Z njo bi lahko uveljavljali svoj vpliv tudi na sejah skupščine in tudi v nadzornem svetu.

Na kakšen način je prevzemnik uspel to idejo podreti?

Nemško podjetje ima sedež v Berlinu in več odvisnih podjetij. Za nakup Iskrinih delnic (že prej so imeli 25,3-odstotni delež) so objavili kar ugodno javno ponudbo. Vanjo so med drugim zapisali, da želijo postati še konkurennejši (to naj bi veljalo tudi za Iskro) na svetovnem trgu. Poleg tega so želeli razširiti tudi asortiman ponudbe za svoje stranke in pridobiti dodatne zmogljivosti. Ponudba je bila vsekakor zelo korektna. KuW je že prej pri nas kupoval naše filterske kondenzatorje. Iskra Semič, ki proizvaja kakovostne izdelke, bo ohranila svojo blagovno znamko. Za delnico so ponudili po 3050 tolarjev, prej je bilo zanje mogoče dobiti le 1200 do največ 1450 tolarjev. Ponudba je bila uspešna, saj so delnice prodali vsi, izjema je le Iskra Holding, ki ima 11,6-odstotni delež. Delnice ima tudi še kakšnih 50 malih delničarjev.

In kako so se odločali mali delničarji in vodstvo družbe pooblaščenke?

Ponudba za odkup je bila zelo ugodna in med ljudmi je kmalu prevladalo mnenje, da se plača prodati. KuW je bil z družbo pooblaščenko pripravljen podpisati tudi poseben sporazum, s katerim bi pooblaščenka ohranila svoj vpliv. Ponudnik je bil pripravljen tudi jamčiti nespremenjeno ceno delnic za dve leti.

In kaj je v tem položaju naredilo prejšnje vodstvo Iskre Semič?

Čeprav je prevzem dolgo zavračalo, je ugotovilo, da se sporazum med pooblaščenko in ponudnikom plača podpisati. Kmalu zatem je bil zbor zaposlenih, bivših zaposlenih in upokojnencev našega podjetja. Udeleženci so se odločali med možnostjo, da delnice prodajo ali ohranijo v svoji lasti. Večina, natančno 51,6 odstotka, se je odločila za prodajo. Na podlagi glasovanja na tem zboru se je nadzorni svet pooblaščenke odločil za prodajo svojih delnic. V začetku septembra je agencija za trg vrednostnih papirjev ugotovila, da je javna ponudba uspela. Prevzem je uradno potrjen in KuW je postal 86,96-odstotni lastnik.

Ali to pomeni, da so delnice že menjale lastnika in da so ljudje zanje dobili denar?

To se še ni zgodilo, saj mora odločitev o prodaji potrditi še skupščina pooblaščenke. To bo kasneje treba še likvidirati, za kar je pristojno sodišče. Če ne bo zapletov, bodo ljudje denar dobili nekako v dveh mesecih, in to povem vsem, ki me o tem sprašujejo.

Kaj pa se je zgodilo s prejšnjim predsednikom uprave Milanom Golobičem?

Nadzorni svet ga je 10. septembra, ko je imenoval novo upravo, sporazumno razrešil. Kakšne so njegove pravice, še ne vem, saj zapisnika še ni.

Kdaj bo novi lastnik prevzel tudi mesta v nadzornem svetu?

V novem nadzornem svetu bo imel večinski lastnik dva predstavnika, enega Iskra Holding, tri člane pa zaposleni (sedaj so to Martin Sever, Radivoj Vrlinič in Iva Konda). Skupščina je sklicana za 27. september in takrat bomo dobili nov nadzorni svet, dosedanjega je vodil Zvonko Ivanušič.

Vzemimo si čas za učenje

Piše: Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Različnim življenjskim in delovnim izzivom lahko sledimo le z nenehnim učenjem. Teorija vseživljenjskosti učenja izhaja iz spoznanja, da je izobraževanje pogoj zadovoljnega in uspešnega življenja. Temeljno vodilo ZSSS pri pripravi njenih izobraževalnih programov je prilagajanje družbenim spremembam.

Udeležba pri dosedanjih oblikah izobraževanja kaže, da smo za sindikalne kadre in članke svetov delavcev in delavske predstavnike v nadzornih svetih pripravljali zanimive in privlačne programe.

To želimo tudi to jesen, za katero smo pripravili novo ponudbo, ki poleg standardnih programov vsebuje nekaj novosti.

Za področje **soupravljanja** bomo izvajali tridnevni seminar z naslovom Učinkovito soupravljanje, izvajamo ga že od leta 1996, namenjen je zlasti članom svetov delavcev.

Novost na tem področju je seminar **Spremembe in dopolnitve zakona o gospodarskih družbah in zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju**. Priporočamo ga predsednikom in članom svetov delavcev, delavskim predstavnikom v nadzornih svetih in sindikalnim zaupnikom. Po naročilu vodstev sindikatov dejavnosti Slovenije, območnih organizacij ZSSS ter sindikatov podjetij in zavodov bomo izvajali **temeljni in nadaljevalni izobraževalni program za sindikalne zaupnike in člane sindikatov**.

Cilj temeljnega programa je pridobitev osnovnega znanja za uspešno delo sindikalnih predstavnikov v organih sindikatov podjetij in zavodov (socialni dialog, organiziranost in delovanje sindikata, delovna razmerja; osnove ekonomike gospodarske družbe, kolektivne pogodbe, vodenje sestanka in delovne skupine, načini komuniciranja med predstavniki sindikata in delodajalci); cilj nadaljevalnega programa pa je poglobitev znanja, pridobljenega s temeljnim programom, tudi seznanitev z aktu-

alno sistemsko zakonodajo, makroekonomsko in plačno politiko, soupravljanjem v multinacionalkah, evropskimi sveti delavcev, državnoureditvijo ...

Temeljni izobraževalni program izvajamo v obliki dvodnevnega seminarja, za nadaljevalnega pa smo pripravili tridnevni seminar.

Za področje varnosti pri delu ponujamo dvodnevni seminar **Naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu**, ki so se ga sindikalni zaupniki in člani svetov delavcev udeleževali že v prvem polletju letos.

S področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja organiziramo enodnevni seminar **Zagotovimo si varno starost**. Udeležence želimo seznaniti s pravicami iz dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja in nalogami sindikatov na tem področju.

S področja financ smo pripravili nov program **Letno poročilo – novosti**. Zakon o gospodarskih družbah je precej spremenil poglavje o poslovnih knjigah in letnem poročilu. Vnesel je veliko določb o vodenju računov, revidiranju, javnem objavljanju, predpisal je tudi členitev bilance stanja in izkaza poslovnega izida ter vrednotenje postavk v računovodskih izkazih.

To vsebino bomo obravnavali na enodnevnem seminarju z elementi učne delavnice. Priporočamo ga sindikalnim zaupnikom in funkcionarjem, delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb in članom svetov delavcev.

Nov program **Vrhunska komunikacijska kultura** bomo izvajali v obliki enodnevnih učnih delavnic. Poglavitno orodje sindikalnega dela je govorjena in pisana beseda, uporabljena: v pogajanjih, prepričevanjih, razlagah, utemeljitvah, analizah itd., za različne javnosti in neposredno ali posredno – preko medijev. Naslov nakazuje dvojno vsebino: po eni strani gre za kulturo – torej tudi etičnost in bonton, ki ju izkazujemo v sleherni komunikaciji, po drugi

strani pa za podrobnejši vpogled v nekatere nove komunikacijske vzorce.

Jesenski izobraževalni programi bomo v tehle rokih:

- učinkovito soupravljanje od 8. do 10. oktobra in 4. do 6. decembra,
- spremembe in dopolnitve ZGD in ZSDU 13. novembra,
- temeljni in nadaljevalni program za sindikalne zaupnike in funkcionarje bomo izvajali le na podlagi naročil,
- naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu 16. oktobra in 27. novembra,
- zagotovimo si varno starost 6. novembra
- letno poročilo – novosti 25. oktobra,
- vrhunska komunikacijska kultura 19. novembra.

Tečajev tujih jezikov ne bomo izvajali zaradi premajhnega zanimanja. Če se bo povpraševanje povečalo, jih bomo uvrstili v našo ponudbo za prvo polletje prihodnjega leta.

Pripravljenih imamo še vrsto drugih izobraževalnih programov, o soupravljanju, pogajanjih (tudi videodelavnica), marketingu v sindikatih, partnerstvu pri upravljanju gospodarske družbe, sindikatih in vključevanju v EU.

In kje boste lahko zvedeli še kaj več o naših izobraževalnih programih?

Našo ponudbo bomo predstavili na spletni strani ZSSS: <http://www.sindikikat-zsss.si>, kjer si boste lahko ogledali tudi vsebino posameznih programov in metode dela. Razpise naših izobraževalnih programov bomo objavljali v glasilu ZSSS Nova Delavska enotnost.

Pripravili pa smo tudi posebno zgibanko, na katero smo med drugim zapisali, da se za naše programe odločite:

- ker je izobraževanje pri nas cenejše,
- ker so naši izobraževalni programi uporabni v praksi,
- ker so naši predavatelji ne le odlični teoretiki, ampak tudi izkušeni praktiki,
- ker naše izobraževanje prilagajamo posameznim ciljnim skupinam (sindikalnim zaupnikom, članom svetov delavcev idr.),
- ker sledimo vsem novostim na področjih, ki jih morajo poznati vsi sindikalni zaupniki in funkcionarji.

Sindikalnim zaupnikom, članom svetov delavcev in drugim se želimo zahvaliti za udeležbo in zaupanje v kakovost naše izobraževalne ponudbe. Zagotavljamo vam, da bomo tudi v prihodnje sledili potrebam in željam udeležencev izobraževalnih programov ZSSS.

Veselimo se novega srečanja z vami.

Je nova uprava tudi kaj napovedala, denimo presežne delavce?

Nič takega se ni zgodilo. Povrh je bilo v ponudbi za odkup jasno povedano, da se število delovnih mest ne bo zmanjšalo. Napovedali pa so, da bodo podobno kot v drugih podjetjih iz sestave Iskre izločili stranske dejavnosti. To pomeni, da bodo varnostniki, kuharji in še nekateri oddani samostojnim podjetnikom.

Se torej v proizvodnji ne bo nič spremenilo?

Tega pa ne morem reči, saj so lastniki s seboj pripeljali tudi več strokovnjakov, ki že proučujejo poslovne listine in tudi organizacijo de-

la. Verjetno bo prišlo do premeščanja vsaj dela zaposlenih znotraj podjetja.

Je kolektiv strokovno usposobljen za tehnološko zahtevno proizvodnjo?

Mogoče je problem v tem, da je kolektiv v povprečju že star, povprečje je nad 40 let. Pri nas dela več kot polovica žensk, ki večinoma nimajo strokovne izobrazbe, delo pa obvladujejo. Proizvodni delavci so bili najbolj množično kadrovani v začetku 70 let in imajo zato večinoma po 25 ali več let delovne dobe v Iskri.

In kaj ljudje pričakujejo od novega lastnika?

Čeprav novi lastnik ne napoveduje nič drastičnega, je ljudi večinoma strah. Vedo namreč, da bo od uprave zahteval zlasti dobiček in da bo uprava zaradi njega morala delati tudi neprijetne poteze.

Kljub temu sem prepričan, da se vsak lastnik zaveda, da zadovoljni delavci naredijo tudi več, kot se od njih pričakuje. Za uspešno podjetje so nujni tudi zadovoljni delavci.

In kdaj se boste z novim predsednikom uprave srečali sindikalisti?

Upam, da zelo kmalu. Takrat bom vedel povedati tudi kaj več. Zaenkrat pa sem optimist.

Francšek Kavčič

Plače industrijskih delavcev so na psu

Pogovarjali smo se s Francem Ketejem, predsednikom sindikata v ajdovski tovarni pohištva Lipa

Franc Kete je predsednik sindikata Sinlesa Lipa iz Ajdovščine leto dni. Prejšnji predsednik je zapustil podjetje, pa so Keteja na seji izvršnega odbora na hitro 'določili' za predsednika. Seveda ni novinec v sindikalnem delovanju, pred izvolitvijo je že nekaj let delal v izvršnem odboru sindikata.

Zanima nas delovanje sindikata v podjetju, se pravi, kakšni so odnosi med sindikatom in upravo, odnosi do drugih sindikatov, če so v podjetju, do sveta delavcev, če je, in glavne naloge sindikata. Za uvod pa nas zanima, koliko je v podjetju zaposlenih ljudi in koliko od njih je članov vašega sindikata.

Lipa ima zdaj 404 zaposlene delavce, sindikat pa je vseskozi samo eden – naš Sinles. Pred časom je sindikat Neodvisnost imel nekaj članov, pa so to bili večinoma starejši delavci, ki so se že upokojili. Tako je število članov drugih sindikatov v Lipi povsem zanemarljivo. Naš sindikat pa ima okoli 260 članov, tako rekoč vse zaposlene v proizvodnji in nekaj tudi iz uprave in priprave dela. Tako so tisti zaposleni, ki so lahko člani sindikata, tako rekoč vsi tudi včlanjeni v sindikat.

Odnosi z vodstvom, pogoji dela sindikata?

Korektni, ne morem se pritožiti.

Vi ste neprofesionalni predsednik sindikata. Kako združujete redno delo in delovanje v sindikatu?

Nekako se da uskladiti. Sem namreč vodja oddelka strugarne in delo organiziram tako, da gre oboje skupaj. Sestanke imamo v delovnem času, tu nam uprava ne dela nobenih težav. Z direktorjem sva se dogovorila, naj bi se za delovanje v sindikatu porabilo dve do pet ur mesečno.

Za sestanke ali vašega časa, namenjenega sindikatu?

Za vse skupaj je namenjenih pet ur mesečno. **Koliko je tega časa, dovolj, premalo?**

Ovisno od dela, ki ga moramo kak mesec opraviti. Zato sindikalno literaturo prebiram doma, v svojem prostem času. Tudi dobivam jo na dom, ne v podjetje.

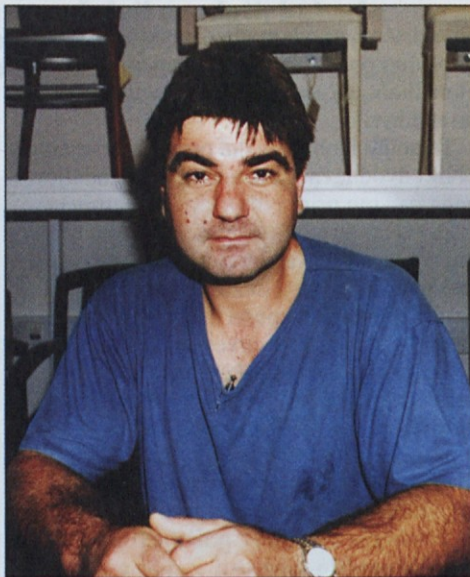
Ali ima sindikat svojo pisarno?

Ne. Člane sprejemam na svojem delovnem mestu oziroma ob pavzah; ker pa se srečujemo tudi v prostem času, se o temah iz podjetja pomenimo, če hočete, tudi ob kavi ali pivu. Sestanke sindikata pa imamo v sejni sobi podjetja.

Kako gre Lipi poslovno ta hip? Koliko podatkov imate o poslovanju, koliko vam jih uprava posreduje?

Prvih šest mesecev letos smo poslovali bolj slabo, z minusom; zdaj se obrača na bolje, saj delamo nadpovprečno veliko in vse tudi prodamo.

Kako se gibljejo plače, po kolektivni pogodbi ali jo presegajo? Imate morda

Franc Kete: S člani sindikata se o razmerah v podjetju pomenimo tudi v prostem času ob kavi ali pivu, saj se v Ajdovščini pogosto srečujemo.

podjetniško kolektivno pogodbo, po kateri so plače kaj višje kot po panožni kolektivni pogodbi?

Imamo podjetniško pogodbo, vendar so plače naravnane po kolektivni pogodbi dejavnosti. Regres pa dobivamo že leta redno izplačan v gotovini, v enem obroku.

Ali uprava zaposlenim ob novem letu nameni kaj dodatka k plači, ali dobite božičnico?

Lani je nismo dobili, ker smo končali z izgubo. Direktor je povedal, da bi jo rad dal, vendar nima kje vzeti denarja. Pred kratkim pa smo imeli z njim sestanek glede možnosti za letošnjo božičnico. Obljubil je, da trinajsta plača bo, če bodo rezultati takšni, kot se obetajo zdaj.

Kako je z ozimnico?

Z ozimnico se sindikat kar pridno in redno ukvarja. Zdaj bomo organizirali nakup krompirja, jabolk in še česa. Sindikat založi denar, delavci pa to vračajo v več mesečnih obrokih. Ker je denarja iz članarine sorazmerno malo, ga gre večina za takšne namene.

Kaj pa dedek Mrav, dan žena, ali ta dva praznika stroškovno pokrije sindikat ali pa kaj primakne tudi uprava?

Tu je sindikat sam. No, moram dodati, da se športno ne udejstvujemo, srečanja delavcev pa imamo samo za novo leto. Imeli pa smo letos izlet na Dunaj in člani sindikata so imeli pri plačilu popust. Nečlanom pa sindikat prizna enak popust kot članom za kosilo ali večerjo. S tem se sindikat tudi drugim pokaže v lepi, privlačni luči. Ljudje občutijo neposredno, da imajo od sindikata lahko korist.

Počitniških kapacitet podjetje nima več?
Podjetje jih je ohranilo in v Nerezinah so čez poletje zelo dobro zasedene, v Podčetrtku pa vse leto.

Kako je sindikat zadovoljen z delom sveta delavcev? Kakšno je medsebojno sodelovanje?

Sveta delavcev nismo ustanovili, kar je za dev, ki bi jih moral ta predstaviški organ zaposlenih urejati z upravo, zmore urediti tudi sindikat. Po svetu delavcev nikoli nismo čutili potrebe, saj so stiki tako med delavci in med zaposlenimi ter upravo dovolj pogosti in dobri. Vsak oddelek ima mesečne sestanke, na katerih dobi podatke o proizvodnji, zaposlenosti, koliko smo ustvarili bruto dohodka, kako dobro je bila odprema izdelkov, in o planu za v prihodnje. Povedo si o težavah in jih skušajo rešiti; če gre za večje težave, se obrnejo name ali na kakega drugega člana izvršnega odbora. Tako to gre pri nas.

Kako dobro, kako pogosto sodelujete, imate stike s sekretarjem medobčinske sindikalne organizacije?

Srečujemo se po potrebi, dobiva se nekajkrat letno, se pogovoriva. Seveda, če bi bilo nujno, bi ga poklicali.

Večjih težav, večjih odprtih vprašanj glede izplačil ali kršenja kakih pravic v Lipi ni?

Ne. Zgodilo se je v preteklosti dvakrat, da podjetje ni takoj izplačalo opravljenih nadur, vendar se je vedelo, da bo to storilo naslednjem mesec. Šlo je samo za pomoto pri vnosu podatkov v računalnik in o tem so delavce takoj obvestili.

V šali bi lahko dejali, da če ne bi bilo ozimnice, sindikat sploh ne bi imel drugega dela, sploh ne bi bil potreben. Seveda bi lahko postavili tudi nasprotno vprašanje: ali bi res vse teklo tako, kot pravite, če v podjetju ne bi bilo sindikata?

Vsekakor sindikat lahko odigra svojo vlogo že s tem, da je v podjetju prisoten. Nekako tako kot policija na cesti, ki že s svojo prisotnostjo umirja voznike in jih sili k pametni vožnji. Seveda se kdaj zgodi, da kdo hoče peljati po svoje. Takrat pa je treba ukrepati.

Kakih nezaželenih prerazporejanj delavcev, denimo na druga delovna mesta ni, ali denimo obvestil o nadurnem delu zadnji hip?

Ne, takšnih premeščanj še nismo zabeležili, tudi pri nadurah povedo praviloma pravi čas, da jih bo treba opraviti. Se pa zgodi, kak nujen primer, bodisi ob okvari stroja, ko na nas pritiskajo roki izdelave. Takrat pač stisnemo zobe in sprejemamo neizogibno: izdelek pač mora biti na rejen do določenega roka. Vemo tudi, da za takšno nujno ni kriva slaba organizacija proizvodnje.

Kaj bi še dodali?

Mislím, da bi ZSSS morala močneje pritiskati na delodajalce in izboriti višje tarifne osnove v kolektivnih pogodbah gospodarskih dejavnosti. Državni uslužbenci, katerih sindikat ti so tudi v ZSSS, se lahko zaradi plač čisto drugače pogajajo kakor delavci oziroma njihovi sindikati v industriji. Razlika v plačah med delavci v podjetjih in tistimi v državnih službah je očitno v škodo zaposlenih v industriji. Mi pa navsezadnje le delamo tudi za njih. Zato apeliram na zvezo in rose, naj si prizadevajo za zvišanje delavskih plač.

Na mednarodnem obrtnem sejmu so govorili tudi o finančni nedisciplini

V Celju so konec prejšnjega tedna odprli 34. mednarodni obrtni sejem (MOS), v okviru katerega na 60.000 kvadratnih metrih sejmskih površin razstavlja 1758 razstavljalcev iz 30 držav. Ob otvoritvi so spregovorili najvidnejši predstavniki obrtne zbornice in predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Ker se njihove besede nanašajo tudi na položaj zaposlenih v obrti in vsem gospodarstvu, povzemamo najzanimivejše.

Predsednik upravnega odbora Obrtne zbornice Slovenije **Stanislav Kramberger** je bil kritičen do tistih, ki so najbolj odgovorni za razvoj malega gospodarstva in obrti v Sloveniji. Po njegovih besedah bi bil že čas, da bi država prisluhnila problemom in opozorilo dela gospodarstva, ki daje delo in kruh 285.000 ljudem. Opozoril je tudi na pre malo domišljene zakonske rešitve o obrti, posebej pa je bil kritičen do pravne države, ki dopušča nespoštovanje predpisov. Tudi antibirokratski program obrtnikom in podjetnikom vsaj zaenkrat ni olajšal poslovanja.

Kramberger se je zavzel tudi za razvoj dualnega sistema poklicnega izobraževanja, ki da potrebuje nov impulz. Po njegovih besedah je treba odpraviti dva programa poklicnega izobraževanja in zagotoviti državne štipendije za deficitarne poklice. Država naj bi delodajalce, ki so sklenili učne pogodbe z vajenci, načrtno stimulirala, saj je dualni sistem zanje veliko finančno breme. Tudi vezi med šolami in delodajalci bi bilo treba še okrepiti.

Predsednik Obrtne zbornice Slovenije **Miha Grah** pa je dejal, da si zbornica že desetletje prizadeva za finančno disciplino. "Čeprav nas je že pred leti finančni minister Mitja Gaspari prepričeval, da bodo red vzpostavile razmere na trgu, žal to ni res," je dejal Grah in obtožil državo, da tudi sama zamuja s plačili. Po njegovih besedah tako kot slovenski obrtniki tudi tuji strokovnjaki ugotavljajo, da so pri nas dolžniki boljše zaščiteni kot upniki, zato je nujno spremeniti zakonodajo.

Grah je bil kritičen tudi do novega pokojninskega zakona, ki postavlja v neenakopraven položaj samozaposlene. Na zahtevo članstva je obrtna zbornica že vložila pobudo za oceno ustavnosti posameznih členov tega zakona. "Od vladajoče koalicije upravičeno pričakujemo, da bo prisluhnila našim argumentom in odpravila napako, ki je bila storjena pri pripravi pokojninskega zakona," je dejal Grah.

Ko je spregovoril o razpravah o novem zakonu o delovnih razmerjih je vlado in državni zbor pozval naj pripravita in sprejmeta takšen zakon, da bo sprejemljiv tako za delodajalce kot delavce in bo spodbujal konkurenčnost, zaposlovanje delavcev ter tuja vlaganja v naše gospodarstvo. Glede zakona o zdravju in varnosti pri delu pa v obrtni zbornici pričakujejo, da bodo iz njega izvzeti samostojni podjetniki, ki delajo sami.

Vlado je pozval, naj se zavzema za ukinitve moratorija na prost pretok delovne sile. Slovenski obrtniki morajo imeti prost dostop do evropskega trga, da bodo lahko tam delali in ustvarjali.

Predsednik vlade **Janez Drnovšek** je najprej dejal, da se slovenski obrtniki uspešno kosajo z vedno novimi izzivi in konkurenco. Po njegovih besedah se slovensko gospodarstvo glede na evropska in svetovna gibanja letos sorazmerno dobro razvija. "V letošnjem proračunu skušamo dati poseben poudarek finančni trdnosti in perspektivi," je dejal Drnovšek. "Slovenija mora imeti dovolj trdno proračunsko javnofinančno situacijo, da nas krize, do katerih lahko pride v našem okolju in na svetovnih trgih, ne bi pretirano prizadele. Upam, da bomo pri tem povsod našli dovolj preudarne sogovornike, zlasti med socialnimi partnerji. Zavedati se je potrebno, da danes zmernost pri različnih zahtevkih, tudi za plače, pomeni več za prihodnost. Pomeni normalen razvoj tudi jutri."

Razpravo o antibirokratskem programu so predstavniki obrtnikov in vlade nadaljevali še na posvetovanju. Predstavniki obrtne zbornice so ponovili očitke na račun države. Drnovšek pa je dejal, da bodo pristojna ministrstva nadaljevala na celjskem sejmu začetni dialog z obrtniki, sam pa bo čez mesec dni od njih zahteval poročilo. Po Drnovškovih besedah vlada pripravlja rešitve v zvezi s finančno nedisciplino, ki bodo sklad-

Na sejmšču je tudi lično urejena dvorana, v kateri se predstavljajo šole, ki sodelujejo v dualnem sistemu poklicnega izobraževanja.

ne s smernicami Evropske unije. Zagotovil je, da bo sprejemanje proračuna postalo redno in da bo tudi država postala bolj zanesljiv in reden plačnik. V zvezi s sprejemanjem nove delovne zakonodaje pa je povedal, da se tudi Evropa želi čim bolj približati ameriškim zakonom, ki omogočajo večjo delovno fleksibilnost. Tudi Drnovšek je menil, da je sedemletno prehodno obdobje za prost pretok ljudi in storitev za Slovenijo krivično, sprejeto pa je bilo zaradi drugih držav kandidat. Zato bo Slovenija o tem vprašanju poskušala doseči sporazum z vsako državo članico Evropske unije posebej.

Minister za delo Vlado Dimovski je povedal, da gre do usklajevanja besedila zakona o delovnih razmerjih s socialnimi partnerji h koncu. Mogoče je pričakovati, da bodo zaključena že sredi oktobra.

T. K.

Tovarna vozil Maribor kmalu v obnovljenih prostorih

Obnova stare proizvodne dvorane na lokaciji nekdanjega Tama, v kateri bo Tovarna vozil Maribor organizirala proizvodnjo mini in midi avtobusov, namenskih tovornih vozil in traktorjev, poteka po terminkem planu. Po besedah pristojnih bo otvoritev nove Tovarne vozil Maribor predvidoma konec tega meseca. Največ gradbenih del pri prenovi proizvodnih prostorov Tovarne vozil Maribor izvaja Vegrad iz Velenja, strojne in elektro instalacije pa montirajo delavci IMP iz Ljubljane. Prenova proizvodnih prostorov bo predvidoma stala okoli 15 milijonov mark, celotna investicija pa okoli 26,5

milijona mark. V Tovarni vozil Maribor, ki se je razvila iz enega od MPP podjetij, je od 30. maja zaposlenih 165 delavcev.

Ko bo v tovarni dosežena optimalna proizvodnja, kar naj bi se zgodilo leta 2005, bodo letno proizvedli 350 mini in midi avtobusov, 150 namenskih vozil in 180 traktorjev, ki jih bodo prodajali doma in v tujini, še zlasti na območju srednje in jugovzhodne Evrope. Do konca letošnjega leta pa nameravajo izdelati 100 avtobusov, 120 tovornjakov in 150 zglobnih traktorjev znamke Hoder.

T. K.

Pogovor s sekretarko območnega odbora STUPIS-a v Podravju
Branko Jurak

Tekstilna industrija v Podravju še naprej umira na obroke

V Mariboru in vsem Podravju sta gospodarska kriza in tranzicija najbolj prizadeli tekstilno in usnjarskopredelovalno industrijo. Zaradi številnih stečajev in prisilnih poravnjav se je število zaposlenih zmanjšalo več kot za polovico. Kakšen je položaj delavcev v tekstilni industriji v Podravju? Ali se razmere izboljšujejo ali se še naprej zaostrojujejo? Kakšna je perspektiva tekstilne industrije? O teh in drugih aktualnih vprašanih smo se pogovarjali s sekretarko območnega odbora sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju Branko Jurak.

“Žal se razmere v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji na našem območju še naprej zaostrojujejo. Številna podjetja pestijo likvidnostne in druge težave, še naprej se zmanjšuje število delovnih mest. Val stečajev v panogi se žal še ni ustavil,” pojasnjuje Branka Jurak.

“Od leta 1989 do danes so morala v stečaj številna podjetja iz naše panoge, iz katerih smo zastopali 7300 naših članov. Po vrsti so bila: Avtotap (49 članov), Caprice Lenart (346), Galia Style (23), Tovarna obutve Lilet (553), Merinka Melinda (24), Merinka Matair (69), MTT Tovarna tkanin Melje (967), MTT Predilnica, MTT Tkanine (255), O – Moda 33 (141), PIK Exclusive (246), PIK Junior (376), Tabor in Commerce (85), TI MIT (52), Tekstilna tovarna Tabor (689), Toko Domžale (28), Trend Form (201), Oblačila Stessl (25), Moda (180)” pojasnjuje Jurakova. “Poleg tega pa so morala v prisilno poravnavo podjetja Moda Lotus (96 članov), Merinka Maribor (3), Merinka Merikop (39), Merinka Tkanina (35), MTT Tovarna tkanin Melje (1261), Peko (163), PIK d. d. (352), Svila d. d. (238) in Tekstilna tovarna Tabor (689).”

“Ocenjujemo, da so stečaji in prisilne poravnave prizadele več kot 10.000 tekstilnih delavcev, medtem ko se je število delovnih mest zmanjšalo za 7000 do 8000. Zdaj je v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji na našem območju le še 2000 do 2500 delovnih mest. Davek, ki so ga v času tranzicije plačali tekstilni delavci na našem območju je naravnost grozljiv.”

Katera tekstilna podjetja v Podravju pravzaprav še sploh poslujejo? “Nekaj podjetij je uspelo prebroditi krizne čase. Med njimi so Tovarna sukanca in trakov, Teksta, Merinka d. d., MTT Tkanine, Svila, PIK Tekstil, PIK d. d., Oblazinjeno pohištvo Razgoršek, Texpim Slovenska Bistrica, Tekstil pletilstvo Prosenjakovci – enota Ormož, novoustanovljeno podjetje Encho Sen, Caprice Lenart in še nekatera,” pojasnjuje Jurakova. “Mnoga od teh podjetij so zrasla iz zdravih jeder propadlih tovarn, marsikatere med njimi pa se ponovno srečuje s težavami. Nekatera podjetja pa na srečo dosegajo tudi dobre poslovne rezultate in se uspešno razvijajo. Žal so takšna v manjšini.”

Delavci se bojijo za delovna mesta

Kako pa je s poslovno enoto novomeškega podjetja Pomada na Taboru, kjer delavci več mesecev niso prejeli plač? “Podjetje še živi, čeprav so se domala vsi delavci na osnovi odločbe inšpekcije za delo prijavi na zavodu za zaposlovanje. Delavci so izkoristili možnost razveze delovnega razmerja, ki jo daje zakon vsem tistim, ki več kot tri mesece niso dobili plač. Podjetje, ki delavcem ogromno dolguje iz naslova neizplačanih plač in drugih prejemkov, pa še vedno ni šlo v stečaj,” pojasnjuje Jurakova.

Ta čas imajo po besedah Jurakove največje probleme delavci v ormoški enoti podjetja Tekstil pletilstvo Prosenjakovci. “Podjetje ne spoštuje kolektivne pogodbe, poleg tega pa morajo delavci delati

Branka Jurak: Naš sindikat je v stečajih in prisilnih poravnjavah v minulem desetletju zastopal okoli 7300 tekstilnih delavcev.

v podaljšanem delovnem času. Sindikat je novega direktorja opozoril na kršitve, vendar ni reagiral. Zato ga je naš območni odbor prijavil inšpekciji za delo. Konec avgusta je inšpekcija opravila izredni pregled. Zdaj so delavci v precepu, saj se bojijo, da bo matično podjetje, če bodo terjali svoje pravice, enoto kar ukinito. Delavci so pred dilemo, ali terjati spoštovanje kolektivne pogodbe in prevzeti riziko za morebitno ukinitve delovnih mest, ali potrpeti in pristajati na kršitve svojih temeljnih pravic. Žalostno je, da se delavci sploh lahko znajdejo v takšni dilemi, ki zelo zgovorno kaže na težke razmere v tekstilni panogi.”

Kako delodajalci spoštujejo kolektivno pogodbo? “V večjih podjetjih prejema delavci praviloma plače po kolektivni pogodbi. Večji problem pa je pri manjših delodajalcih, kjer je zaposlenih tudi manj delavcev. V takšnih podjetjih je kršitev kolektivne pogodbe več, vendar se delavci marsikdaj ne upajo potegniti za svoje pravice, ker se bojijo za delovna mesta. Ob tem velja spomniti, da delodajalci zaposlujejo delavce v glavnem samo za določen čas. To velja tudi za celotno tekstilno in usnjarskopredelovalno panogo, še zlasti pa za manjša zasebna podjetja,” pojas-

njuje Jurakova. “Kolikor mi je znano, z regresom za malico delavci nimajo problemov v nobenem tekstilnem podjetju na območju, pri vračilu potnih stroškov za prevoz na delo in z dela pa se v nekaterih podjetjih že zatika.”

Problematično delo v podaljšanem delovnem času

Včasih so tekstilni delavci v Mariboru bolj glasno opozarjali na kršitve svojih pravic. Ali danes ni več tako? “V velikih so se tekstilni delavci zares odločno borili za svoje pravice. Na koncu osemdesetih let so se pridružili celo delavcem iz Tama in nekaterih drugih podjetij, ki so več dni množično demonstrirali v središču mesta. Delavci so se v velikih podjetjih počutili bolj varne, čeprav se je kasneje izkazalo, da so bila delovna mesta v številnih velikih sistemih na zelo majavih nogah. Tekstilni delavci so se preprosto počutili močne, tudi zaradi tega, ker jih je bilo veliko. Sedaj pa se mnogi bojijo za svoja delovna mesta ter raje molčijo in potrpijo, četudi jim delodajalec krati temeljne pravice iz delovnega razmerja.”

Jurakova opozarja še na eno obliko kršenja delavskih pravic, ki je v tekstilni industriji čedalje bolj pogosta. Gre za delo v podaljšanem delovnem času, ko delavci po končanem rednem delovnem času delajo še naprej, delodajalec pa jim ne plača nadur, pač pa proizvedene izdelke upošteva pri izračunu njihove norme. Ker so danes norme v številnih tekstilnih tovarnah in podjetjih nerealno visoke, to praktično pomeni, da številne delavke in delavci delajo po 10 in več ur na dan, za to pa dobijo samo redno plačo za 100-odstotno izpolnjeno normo.

Pomanjkanje novih tehnologij in programov

Kakšno perspektivo ima tekstilna industrija v Podravju? “V tekstilni panogi na našem območju še ni videti kakšnih novih programov. Večina podjetij dela za izvoz, vendar pa na tujih trgih dosegajo pre nizke cene – tudi zato, ker nimajo lastnih blagovnih znamk. Tekstilna podjetja na tržišču nastopajo sama in niso vključena v večje sisteme oziroma takoi menovane grozde,” pravi Jurakova. “Očitno je tekstilna industrija v Podravju še vedno v prvi fazi prestrukturiranja. To je faza,

PRAVNA SVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Vajenstvo in pokojninska doba

Vprašanje: V letih od 1967 do 1970 sem obiskovala gostinsko šolo v Ljubljani. Pouk se je delil na teoretični in na praktični del. V času prakse sem delala kot vajenka v restavraciji Urška, v hotelu Bellevue in v bistavraciji Jadran na Miklošičevi cesti. Za te mesece me je zdravstveno zavarovala Gostinska šola na Poljanah. Kljub temu, da sem imela delovno knjižico, se mi to obdobje vanjo ni vpisalo. Zanima me, ali to dobo lahko uveljavljam in kako.

Odgovor: Vajenska doba se po predpisih o poklicnem in strokovnem izobraževanju prizna v polovičnem trajanju v pokojninsko dobo šele po letu 1996. Seveda se na mesečno nagrado, ki jo prejme vajenec, odvajajo tudi prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Prispevke skupaj plačujeta izplačevalec mesečne nagrade in proračun Republike Slovenije.

Vajenske dobe ni mogoče uveljavljati za nazaj za leta 1967–1970. Če namreč delovno razmerje ni bilo sklenjeno in na tej podlagi prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso bili nakazovani, tudi ni mogoče uveljavljati pokojninske dobe za ta čas. Po trenutnih predpisih časa vajenstva tudi ni mogoče dokupiti za nazaj. Dokup je za nazaj zaenkrat možen le za čas uspešno zaključenega rednega študija na višjih in visokih šolah.

ko podjetja opuščajo stare proizvodne programe in zastarelo tehnologijo. Podjetja pa večinoma še niso začela smelo uvajati nove tehnologije in nove proizvodne programe. Podjetja se tudi ne združujejo, pač pa se poskuša rešiti vsako zase kakor ve in zna. Poleg tega pa imajo nekatera tekstilna podjetja težave s tekočim poslovanjem in jim zmanjkuje časa za ukvarjanje z razvojnimi vprašanji. Zato marsikatero podjetje tudi ne more izkoristiti razvojnih vzpodbud, ki jih država ponuja na razpisih. Mnoga tekstilna podjetja ne morejo sodelovati na teh razpisih tudi zaradi tega, ker nimajo dovolj lastnih sredstev za financiranje razvoja, kar je predpogoj za pridobitev državnih spodbud.

Po drugi strani pa se tekstilna proizvodnja v svetu seli na trge bližnjevzhodnih in azijskih držav, kjer je delovna sila cenejša. Ta trend je, kakor pravi Jurakova, opazen tudi pri nas.

STUPIS se bori za boljši ekonomski položaj delavcev

Kako pa delavcem pomaga STUPIS? "Naš sindikat si seveda na vse načine prizadeva za čim boljši ekonomski in socialni po-

ložaj delavcev, še zlasti pa, da delodajalci ne bi kršili veljavne kolektivne pogodbe. Našim podružnicam in članom v podjetjih po strokovni plati pomagamo pri pogajanjih. Če delavci s pogajanjem ne morejo uveljaviti svojih zakonitih pravic, jim pomagamo tudi pri organizaciji in izvedbi stavke. Po drugi strani pa skrbimo tudi za usposabljanje članov in zaupnikov, zastopamo jih tudi v delovnih sporih. Če se delavci znajdejo v stiski in ne prejema plač, kakor se je to zgodilo v primeru poslovne enote Pomada, pa naš sindikat svojim članom priskoči na pomoč tudi s sindikalno solidarnostno pomočjo," pravi Jurakova.

Kako pa je z več tisoč delavci, ki so v minulih letih izgubili delo in zaposlitev v tekstilni industriji v Podravju? "Nekateri so že v pokoju, le malo jih je našlo novo zaposlitev v tekstilni industriji, mnogi pa so še vedno na zavodu za zaposlovanje. Mlajši so se prekvalificirali ali dokvalificirali in se zaposlili v storitvenih dejavnostih, zlasti v varnostnih službah, čistilnih servisih in podobno. Socialne probleme, ki so posledica propada številnih tekstilnih podjetij, pa v Mariboru in Podravju še vedno krepko občutimo."

T. K.

Sindikalna lista

September 2001

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SITJavni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT**Prvi del****1. Dnevnice**

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.156,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.077,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00

2. Kilometrina

(od 20. 3. 2001 dalje)	51,72	51,72
(od 3. 4. 2001 dalje)	52,83	52,83
(od 18. 4. 2001 dalje)	55,23	55,23
(od 3. 5. 2001 dalje)	56,97	56,97
(od 15. 5. 2001 dalje)	58,44	58,44
(od 12. 6. 2001 dalje)	55,41	55,41
(od 27. 6. 2001 dalje)	53,67	53,67
(od 1. 7. 2001 dalje)	51,72	51,72
(od 10. 7. 2001 dalje)	51,66	51,66
(od 18. 9. 2001 dalje)	53,97	53,97

3. Ločeno življenje*

83.571,00 60.671,00

4. Prenočilnice – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec**5. Regres za prehrano** (od 1. 7. 2001)

– po SKPGD (na delovni dan) 645,00 645,00

Drugi del**1. Jubilejne nagrade**

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	63.181,00	51.005,00
– za 20 let	94.772,00	76.507,00
– za 30 let	126.362,00	102.009,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

418.852,00	628.032,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje	oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	125.356,00	102.009,00
– ob smrti v ožji družini	62.768,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 8. 2001)

92.186,00 92.186,00

5. Zajamčena plača (od 1. 8. 2001)

46.319,00 46.319,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	117.298,00	117.298,00
– ali največ	147.372,00	

(70 % povprečne slovenske plače)

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Devetnajsto srečanje obrtnih delavcev Slovenije

Praznik za več kot 2000 zaposlenih v obrti in drobnem gospodarstvu

Na letališču v Levcu pri Celju je bilo minulo soboto že 19. srečanje obrtnih delavcev Slovenije, ki ga je skupaj s skladi za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih organiziral republiški odbor Sindikata obrtnih delavcev Slovenije. Na srečanju se je zbralo več kot 2000 udeležencev iz vse države, pridružili so se jim številni gosti.

Udeleženci so si najprej ogledali 34. mednarodni obrtni sejem v Celju, na letališču v Levcu pa so jih s svojo veselo in poskočno glasbo pričakale članice ansambla **Mlade frajle**.

Udeležence je pozdravil predsednik Sindikata obrtnih delavcev Slovenije **Peter Jančar**, ki je najprej ugodno ocenil tisto, kar je na sejm v Celju slovenska obrt postavila na ogled. "Če bi pri ogledu izdelkov na letošnjem sejm prezrli napis oziroma naziv proizvajalca, ne bi mogli ugotoviti ali so jih proizvedli tuji ali domači obrtniki oziroma samostojni podjetniki," je dejal Jančar. Po njegovih besedah to dokazuje, da naša obrt drži korak s konkurenti v najbolj razvitih evropskih državah.

Kakor je dejal Jančar, tudi statistika kaže obetavne kazalce o razvoju obrti. "V odnosu na druge gospodarske dejavnosti izkazuje obrt in drobnogospodarstvo največjo dinamiko nastajajočih podjetij, precejšnjo stopnjo rasti v družbenem proizvodu, največji odstotek rasti zaposlovanja in veliko tehnološko kreativnost in inovativnost. Poleg tega pa je še veliko drugih kazalcev razvoja, pri katerih prednjačijo mali podjetniki."

"V Sindikatu obrtnih delavcev Slovenije ocenjujemo, da bi tem ugodnim razvojnim trendom na področju obrtništva in malega gospodarstva morala v večji meri slediti tudi krepitev materialnega položaja delavcev ter večja urejenost in stabilnost delovnih razmerij. Za doseg te ciljev je pravi trenutek sedaj, ko se z Združenjem delodajalcev Slovenije in Obrtno zbornico Slovenije pogajamo za spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe med delavci in zasebnimi delodajalci," je poudaril Jančar.

Po njegovih besedah si pogajalska skupina sindikata prizadeva, da bi pri partnerjih dozorelo spoznanje o potrebnosti uravnotežene skrbi za vlaganja v stvari in ljudi hkrati. Za-

vzel se je tudi za ustrezno skrb za razvoj in izvajanje dualnega sistema poklicnega izobraževanja, ki mora temeljiti na urejenih odnosih med socialnimi partnerji.

Na koncu je Jančar izrazil željo, da bi srečanje, ki je hkrati tudi praznik vseh zaposlenih v obrti in drobnem gospodarstvu, s skupnimi močmi ohranili in

Srečanje so za izmenjavo mnenj izkoristili tudi predstavniki sindikatov in delodajalcev.

Fotografija ne laže: čeprav ni imela lahkega dela, saj so bile vse kandidatke nadvse simpatične, se komisija pri izboru miss ni zmotila!

razvijali tudi v bodoče. Zato je vse udeležence letošnjega srečanja povabil tudi na jubilejno 20. srečanje obrtnih delavcev Slovenije naslednje leto na istem mestu.

Udeležencem je spregovoril tudi predsednik koordinacijskega odbora skladov za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih iz vse Slovenije **Dušan Kravos**. Opozoril je na po-

O vlogi in uspehih skladov za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih je spregovoril Dušan Kravos, mikrofon mu je podržal Boris Kopitar.

zitivno vlogo in veliko delo, ki so ga od svoje ustanovitve do danes opravili skladi za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih, saj se je z njihovo pomočjo dokvalificiralo, prekvalificiralo in dodatno izobrazilo in usposobilo na tisoče delavcev zaposlenih pri obrtnih in samostojnih podjetnikih. Zato lahko ti skladi, ki jih upravljajo predstavniki delodajalcev in sindikatov, služijo za zgled socialnim partnerjem v drugih gospodarskih panogah.

Priznanja in nagrade

Tudi letos so na srečanju najbolj prizadevnim in uspešnim sindikalnim zaupnikom podelili priznanja in plakete Sindikata obrtnih delavcev Slovenije. Priznanje s plaketo, ki sta jim ga izročila Peter Jančar in Dušan Semolič, so prejeli **Miran Lipovec** iz družbe Aero-poliyp-

Priznanja v prave roke

Miran Lipovec iz Ljubljane si kot sindikalni zaupnik v svojem delovnem okolju in širše prizadeva za uveljavitev sindikata v spremenjenih družbenih razmerah. Pri svojem delovanju je vztrajen in nepopustljiv, še zlasti ko gre za uveljavljanje pravic delavcev.

Branislav Kovjanič iz Maribora že vrsto let skrbi za obveščenost in osveščanje svojih sodelavk in sodelavcev o vsem, kar je za zaposlene najbolj pomembno. Ker dela v družbi za rehabilitacijo in zaposlitev invalidov, je njegovo sindikalno delo v marsičem zahtevnejše kot v drugih podjetjih, kljub temu pa ga zelo dobro in uspešno opravlja ter se dosledno bori za pravice delavcev.

Alojz Špik iz Kroke je med sodelavci cenjen kot strokovnjak in sindikalni zaupnik. Zaradi skrbi za izboljšanje socialnega in materialnega položaja delavcev uživa med njimi veliko zaupanje, kar se je pokazalo tudi med reorganizacijo sindikata v družbi, ko so se na njegov poziv vsi zaposleni včlanili v Sindikat obrtnih delavcev.

Anketa Se ekonomski položaj delavcev v obrti izboljšuje?

V zadnjem desetletju se je izjemno povečalo število samostojnih podjetnikov in manjših družb, ki iz leta v leto zagotavljajo delo in kruh večjemu številu delavcev. Kako se je v tem času spreminjal ekonomski položaj delavcev v obrti, smo se pogovarjali z delavci v obrti, ki so se udeležili srečanja obrtnih delavcev v Levcu pri Celju.

Stanislav Železnik, Novo mesto:

V obratovalnici, kjer delam, se položaj delavcev izboljšuje. Plače prejemo po kolektivni pogodbi, enako pa velja tudi za regres za letni dopust, za regres za malico in za prevozne stroške. De-

lodajalec skrbi tudi za varnost in zdravje pri delu, zato imamo vedno na razpolago dovolj zaščitnih sredstev. Naš delodajalec spoštuje kolektivno pogodbo.

Vesna Inkret, Celje:
V naši obratovalnici je položaj delavcev sta-

bilen. Plače, regres za letni dopust, regres za malico, povračilo prevoznih stroškov in druge pravice imamo urejene po kolektivni pogodbi. V marsikateri obratovalnici pa se delavci še srečujejo s težavami.

Alojz Lenart, Maribor:

Zdi se mi, da se razmere v obrti hitreje spreminjajo na bolje, kot se izboljšuje položaj delavcev. Plače v obrti in drobnem gospodarstvu so še vedno preskromne. Sam delam v skladišču. Z delom, ki ga opravljam,

sem zadovoljen, s plačo pa ne. Mislim, da so se razmere v obrti toliko izboljšale, da bi lahko tudi delavci prejeli višje plače.

Milan Ratajc, Celje:

Položaj delavcev v obrti se v zadnjih letih ni bistveno spremenil. Majhna podjetja in obratovalnice bolj čutijo nihanja na trgu kot velika podjetja. V

obratovalnici, kjer delam, imamo delavci vse pravice, kot so opredeljene v kolektivni pogodbi.

Nevenka Kariž, Koper:

Ekonomski položaj obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev ni rožnat, saj je konkurenca na trgu v času globalizacije čedalje hujša. Sama delam v urarski dejavnosti, ki se srečuje z velikimi težavami. Reči pa moram,

da imam z delodajalcem, pri katerem sem zaposlena že 36 let, urejene odnose. V marsikateri obratovalnici pa so delavci v nezavidljivem položaju, saj številni delodajalci zaposlujejo samo za določen čas.

Branislav Kovjanič, Maribor:

Ekonomski položaj delavcev v obrti še ni ustrezen, saj so plače premajhne, da bi lahko delavci z njimi brez problemov preživljali svoje družine. Seveda so tudi izjeme. Vendar pa se položaj dejavnosti in gospodarstva izboljšuje hitreje kot ekonomski položaj delavcev. To bi bilo treba upoštevati pri pogajanjih o spremembah in dopolnitvah kolektivne pogodbe.

T. K.

last iz Ljubljane, **Branislav Kovjanič** iz mariborskega podjetja za rehabilitacijo in zaposlitev invalidov Bodočnost in **Alojz Špič** iz družbe UKO iz Kroke. Ob desetletnici svojega delovanja je priznanja podelil tudi koordinacijski odbor skladov za izobraževanje pri samostojnih podjetnikih iz vse Slovenije. Priznanje sta prejela predsednik koordinacije **Dušan Kravos**, ki je tudi predsednik upravnega odbora Sklada za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih v Ljubljani (priznanje mu je

izročil dolgoletni predsednik koordinacije **Franci Muršič**), in Sindikat obrtnih delavcev Slovenije.

Družabni program srečanja je domiselno povezoval **Boris Kopitar**, ki je skupaj z **Alfijem Nipičem** tudi sam zapel nekaj domačih viž.

Organizatorji so izvedli tudi izbor miss in mistra srečanja, ob čemer so se obiskovalci dobro nasmejali, saj so mnoge tekmovalke pokazale veliko duhovitosti, domiselnosti in gole kože, tekmovalci pa seveda z njimi niso prav

nič zaostajali. Udeleženci srečanja so vse, ki so zbrali pogum in sodelovali v izboru, nagradili z aplauzom, naslova miss in mistra pa sta tokrat odšla na Štajersko.

Udeleženci srečanja so se lahko dvignili z balonom, poleteli s helikopterjem, zajahali konja ali se popeljali po letališču z malim traktorjem. Mnogi so tudi zaplesali. Ob glasbi, plesu in prijetnem druženju se je srečanje nadaljevalo dolgo v noč.

T. K.

Prejemniki priznanj med sindikalnimi voditelji.

Nihče ni ostal lačen in žejen.

Deseta obletnica Delavske hranilnice

Primerljivi z bančnim okoljem

V festivalni dvorani v Ljubljani je bila prejšnja sobota proslava ob deseti obletnici Delavske hranilnice. Prijaznemu vabilu se je odzvalo 260 gostov, delničarjev, varčevalcev, deponentov in drugih poslovnih partnerjev. Med njimi je bil tudi Samo Nučič, namestnik guvernerja Banke Slovenije. Za kulturno doživetje sta poskrbela oktet Raskovec iz Vrhnike in igralec MGL Gašper Tič.

Uprava hranilnice je najzvestejšim varčevalcem podelila priznanja, prejel ga je tudi Jože Stegne, ki hranilnico vodi od ustanovitve.

Ponosni na prehojeno pot

(Poudarki iz govora Jožeta Stegnete, predsednika uprave, na proslavi ob 10. obletnici Delavske hranilnice)

Bili smo med petnajstimi hranilnicami v samostojni slovenski državi. Veliko je bilo obetov in tihih načrtov, ki jih večina hranilnic ni zmogla uresničiti. Nam je uspelo.

Brez izkušenj in deloma tudi v naprej znanih komitentov in obljubljenih virov sredstev smo se v inflacijskih razmerah leta 1991 lotili izziva. Spominjam se, kako smo se veselili prvega deponenta, prvega varčevalca, prvih sto in vsakih naslednjih sto milijonov bilančne vsote. Varčevalca in deponenta si je potrebno pridobiti. Vsaka naša nova stranka je bila dan prej komitent nekoga drugega. Bančni trg deluje po principu Ponudi – prepričaj – dam, spremljajo ga konkurenčnost ponudbe, varnost vlog in zaupanje v institucijo.

Uspeli smo zaradi 27 ustanoviteljev, prvih družbenikov, ki so verjeli projektu Hranilnica. V takratnih nestabilnih razmerah so podprli zamisel o ustanovitvi naše hranilnice. Ko je hranilnica shodila, se je krog družbenikov in deponentov začel povečevati.

Smo hranilnica, v kateri imajo večinski lastninski delež sindikati, zato je tudi naša ponudba storitev prilagojena potrebam sindikatov in njihovega članstva. Zavedamo se prispevka posameznikov in sindikatov, ki so ga vložili v dobro ime Hranilnice in ga še imajo pri širjenju ponudbe njenih storitev. Hvaležni smo delničarjem iz vrst sindikatov, ki kot zvesti deponenti prispevajo k njeni finančni rasti in s tem k stabilnosti. V upravi smo pričakovali, da bomo v desetih letih v naše poslovanje vključili celotno sindikalno organiziranost ter društvene in druge dejavnosti javnega sektorja. Tem ciljem se nismo odpovedali.

Odnos hranilnice do komitentov gradimo na vzajemni osebni korektnosti in medsebojnem spoštovanju. Vsak posej smo sklepali v pričakovanju dolgoročnega sodelovanja in v obojestransko korist. Prepričani smo, da se tudi naša majhna bančna ustanova lahko prilagaja trendom, ki jih v bančno poslovanje vnašajo večje banke. Naša majhnost omogoča večjo fleksibilnost in pravo, pristno prilagajanje strankam.

Pridobiti občane za varčevanje, pomeni predvsem pridobiti si njihovo zaupanje. Zavedamo se, da je v bančnih poslih zaupanje najbolj dragocen kapital.

Ponudba hranilnice je zadevala vse kategorije delavstva. Vloge smo sprejemali, ne da bi omejevali minimalne zneske, včasih tudi po nekaj sto tolarjev mesečno. Želeli smo spodbuditi množičnost, še posebej dolgoročnega varčevanja, kar pa je bilo ob nizki povprečni ravni plač težko doseči. Majhne in velike vloge smo enako obrestovali, razlika je bila le v ročnosti. Najbrž smo bili edini, ki nismo delali razlik med bogatimi in revnimi varčevalci. Prijetno je slišati naše varčevalce, ki ugotavljajo, da so njihovi prihranki varno in donosno naloženi, da so naše storitve profesionalno korektne, konkurenčne in privlačne.

Za dolgoročno varčevanje je naš cilj pridobiti

Jože Stegne med slavnostnim govorom.

biti čim širši krog prebivalstva in povečati število varčevalcev. Vloge občanov želimo z 28 odstotkov v petih letih povečati na 70 odstotkov.

Velika razpršenost in majhni povprečni zneski kreditov omogočajo obvladovanje poslovnih rizikov in veliko stopnjo varnosti poslovanja. Skrbeli smo, da je bila ponudba hranilnice ugodnejša od drugih ponudb na bančnem trgu.

Tudi v bodoče bomo naložbeno dejavnost gradili na občanih, med pravnimi osebami pa bomo kredite omogočali deponentom in imetnikom poslovnih računov.

Na podlagi primerljivih kazalcev poslovanja ugotavljamo, da ne zaostajamo za bančnim okoljem in da se po poslovni uspešnosti lahko primerjamo z boljšimi. Ker je za delničarje Delavske hranilnice izjemnega pomena dolgoročna stabilnost in večanje njene vrednosti, ostajamo zvesti strategiji, ki omogoča uresničitev teh pričakovanj. Kakovost, varnost in učinkovitost poslovanja so bile in ostajajo stalnice našega poslovanja.

Pomembna je bila odločitev, da se združimo z Mariborsko hranilnico. S tem smo svoje storitve približali znanim in potencialnim komitentom iz severovzhodne Slovenije. Združeni smo še uspešnejši in lažje spremljamo razvoj informacijske tehnologije in omogočamo najsodobnejše opravljanje bančnih storitev.

Razvoj hranilnice gradimo na postopnem odpiranju predstavništev, ki bodo kredite posredovali v vsaki večji slovenski občini. Upamo, da bomo v bližnji prihodnosti v vsaj treh večji občinskih središčih odprli našo poslovno enoto.

Informacijska tehnologija in tehnološka opremljenost sta temelja bodočega razvoja hranilnice. Informacijski sistem omogoča hitro in varno potekanje poslovnih dogodkov, hitro izvajanje analiz in predpisanih poročil.

Da bi bili v plačilnem prometu enakopravni drugim bankam, smo si pridobili dovoljenje za odpiranje in vodenje transakcijskih računov in opravljanje plačilnega prometa. Plačilni promet smo za pravne osebe podprli z elektronskim poslovanjem DH-NET in tako postali enakopraven ponudnik internetnih storitev na bančnem trgu. Komitentom pravnim osebam smo omogo-

Priznanja za zvestobo in prispevek k razvoju Delavske hranilnice so prejeli: Bojan Vinko, Frančiška Nagode, Marija Gselman, Jožef Janžekovič, Miha Juhart, Mihaela Bajec, Stanislav Hvale, Tomislav Gradinjan, Valerija Drolc in Zeljko Zeleznik.

Presenečenje za vlado

Septembra pokojnine višje za 7,2 odstotka

Nihče ni pričakoval, da bo pokojnine po novi formuli za usklajevanje lonca septembra treba povečati kar za 7,2-odstotka. Proračun države Slovenije, ki na podlagi zakona mora priskrbeti manjkajoči denar za izplačilo pokojnin, bo zaradi septembrske usklajitve moral do konca leta nekje izbrskati še neobstoječih 9,2 milijarde tolarjev. Ne posebno enostavna naloga! Upajmo, da zaradi nje ne bo potreben tako neprijubljani rebalans!

Konec avgusta 2001 je bilo v Sloveniji 482.096 upokojencev. Od tega je bilo 286.675 starostnih upokojencev, 97.703 invalidskih upokojencev in 88.751 tistih, ki prejema družinske in vdovske pokojnine. Med nami je še 8751 tistih, ki prejema pokojnino po nekdanjem starostnem kmečkem zavarovanju.

Uživalcev vojaških pokojnin je še 4481 (1507 od teh je že družinskih). Slovenija pa izplačuje še 1968 dodatkov k prenizkim pokojninam, ki jih naši državljani prejema iz drugih držav, ki so nastale po razpadu nekdanje Jugoslavije ter tudi 422 akontacij pokojnin, ki bi ob trenutku slovenske osamosvojitve morale biti nakazovane iz drugih republik.

Do avgusta je bila največkrat izplačana pokojnina visoka od 60.000 do 70.000 tolarjev, prejelo jo je 12,8 odstotka upokojencev. Med njimi je precej tistih, ki prejema »polne« zajamčene pokojnine. Kar polovica slovenskih upokojencev pa je avgusta prejelo od 60.000 do 110.000 tolarjev pokojnine. Slovenske pokojnine niso razkošne, so pa zelo zanesljivo nakazane vsak mesec na zadnji delovni dan. Za slovenske pokojnine gre kar 12,16 odstotka bruto domačega proizvoda.

čili neposredno izvajanje plačilnega prometa in samostojno informiranje o denarnih tokovih na svojem računu brez fizične prisotnosti v hranilnici. Pričakujemo, da bodo poslovne račune v hranilnici odprli naši delničarji in drugi komitent, vabimo tudi majhne gospodarske družbe. Informacijsko in cenovno so naše storitve konkurenčne in ugodne. Storitve elektronskega bančništva in kartičnega poslovanja bomo v naslednjem letu omogočili tudi občanom.

Vsem, ki ste kakor koli pripomogli k poslovnim rezultatom in razvoju Delavske hranilnice, se iskreno zahvaljujemo. Hvaležnost izrekamo prvim ustanoviteljem, vsem kasnejšim družbenikom in sedanjim delničarjem, ki so tudi naši najzvestejši in največji deponenti. Hvala velja tudi vsem občanom varčevalcem in kreditjemalcem ter množici sindikalnih organizacij. Brez sodelovanja sindikatov bi ne bili uspešni in prepoznavni med sindikalnim članstvom.

Za uspešno sodelovanje se zahvaljujemo tudi vsem poslovnim partnerjem, še posebej tistim, ki so pomagali pri razvoju informacijske tehnologije. V veliko pomoč so nam bili člani nadzornega sveta hranilnice. Za kakovostno poslovanje ima zasluge tudi služba nadzora bančnega poslovanja Banke Slovenije. Za odgovorno, predano in uspešno strokovno delo se zahvaljujem sodelavcem.

Ponosni smo na prehojeno pot, v kateri smo si pridobili bogate izkušnje in zato smelo gledamo v prihodnost. Pričakujemo, da bomo Delavsko hranilnico še naprej uspešno vodili.

In koliko bodo znašali zneski slovenskih pokojnin od januarja 2002, ko se obeta naslednja usklajitev. Odkar je pokojninska reforma odpravila zgornji najvišji možni odstotek za odmero pokojnin od pokojninske osnove, odgovor na to vprašanje ni več enostaven.

Od septembra znaša najnižja zajamčena pokojninska osnova 85.268,48 tolarja. Najnižje »pol-

ne« pokojnine bodo zato visoke približno 72.000 tolarjev. Tudi v primeru, da ima posameznik zgolj 15 let pokojninske dobe, ne more prejeti pokojnine, nižje od 29.843,96 tolarja. Najvišja pokojninska osnova bo znašala 341.073,92 tolarja, zajamčena borčevska pokojnina 72.478,20, starostna kmečka pokojnina 36.239,09, državna pokojnina pa 28.394,40 tolarja (zahtevalo jo je že več kot 10.000 oseb).

Tri stopnje dodatkov za pomoč in postrežbo tistim, ki zase ne morejo več skrbeti sami, pa so 72.065,61 tolarja, 50.445,92 tolarja in 25.222,96 tolarja. Invalidnine za poškodbe, ki niso povezane z delom, bodo znašale od 5044,59 do 12.107,01 tolarja, če pa so posledica dela, bodo znašale od 7.206,56 do 17.295,74 tolarja.

Lučka Böhm

SINDIKAT
kng
SLOVENIJE

Tarifna priloga

za kemično, gumarsko in nekovinsko industrijo Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivnih pogodbah dejavnosti – avgust 2001 (v SIT):

Zahtev. skup.	Tarifni razred	Relat. razmerje	Kemija in gumarstvo			
			Nekovine	I	II	III
I.	enostavna dela	1,00	63.181	63.813	67.406	72.658
II.	manj zahtevna dela	1,10	69.499	70.194	74.364	79.924
III.	srednje zahtevna dela	1,23	77.713	78.490	83.153	89.369
IV.	zahtevna dela	1,37	86.558	87.424	92.617	99.541
V.	bolj zahtevna dela	1,55	97.931	98.910	104.786	112.620
VI.	zelo zahtevna dela	1,85	116.885	118.054	125.067	134.417
VII.	visoko zahtevna dela	2,10	132.680	134.007	141.968	152.582
VIII.	najbolj zahtevna dela	2,50	157.953	159.533	169.010	181.645
IX.	izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	3,00	189.543	191.439	202.812	217.974
2. Regres za letni dopust – najmanj SIT			117.298			117.298
– največ 70 % slovenske povprečne plače			147.372			147.372
3. Povračila stroškov v zvezi z delom						
– regres za prehrano – na delovni dan			645			645
– dnevnice v SIT: cela			3.500			3.500
polovična			1.750			1.750
znižana			1.218			1.218
– kilometrina (od 10. 7. 2001 dalje) v SIT za 1 km			51,66			51,66
– prevoz v SIT za 1 km			25,83			25,83
4. Jubilejne nagrade pri zadnjem delodajalcu v SIT:						
– za 10 let			63.181	63.813	67.604	72.658
– za 20 let			97.771	95.719	101.406	108.987
– za 30 let			126.362	127.626	135.208	145.316
5. Odpravnina ob upokojitvi najmanj SIT:			416.084			624.126
6. Solidarnostne pomoči:						
– smrt delavca			208.042			208.042
– ostalo – na predlog socialne službe ali sindikata			30 % pov. plače			30 do 60 % pov. plače
7. Nadomestilo za ločeno življenje			83.217			83.217
8. Drugo						
– minimalna plača			92.186			92.186
– zajamčena plača			46.319			46.319
– povprečna mesečna bruto plača za zadnje tri mesece			208.042			208.042

Pojasnila:

1. Izhodiščne plače:

Vir: Tarifna priloga h KP za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin (nekovine), objavljena v Ur. listu RS št. 44/98, ter Tarifna priloga h KP za kemično in gumarsko industrijo Slovenije (kemija in gumarstvo), Ur. list RS št. 9/98.

2. Regres za letni dopust: najmanj 117.298 SIT, največ 70 % povprečne plače zaposlenih v RS (v maju 2001 znaša 210.531 SIT), kar znaša 147.372 SIT.

Vir: KPD, SKPg.

3. Povračila stroškov v zvezi z delom:

Vir: KP, Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.

4. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov: – jubilejne nagrade: KPD – odpravnina ob upokojitvi: KPD (osnova povprečna bruto plača v RS za pretekli tri mesece) – solidarnostne pomoči: osnova povprečna bruto plača v RS za pretekli tri mesece – ločeno življenje: najmanj 40 % povprečne plače v RS za pretekli tri mesece

5. Odpravnina: po KP za nekovine najmanj 2 plači, po KP za kemijo in gumarstvo 3 plače.

Marjan Barl, sekretar

Humoreska

"Fantje, danes pa bo treba delati nočne ure," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi dejal šef oddelka Hubert. "Nujno moramo končati izdelke za izvoz, ker bo jutri zjutraj kamion iz Nemčije že tu."

"Šef, jaz ne bom mogel ostati v tovarni čez noč, ker imam doma bolno ženo," je odvrnil mizar Tone.

"Tvoja žena bo lažje zdržala brez tebe kot moj oddelek," je nejevoljno odvrnil šef. "Delo za izvoz je nujno, zato ne sprejemem nobenega opravičila!"

"Šef, jaz pa danes prav zares ne bom mogel delati nočnih ur," se je oglasil tudi strugar Lojze. "Zvečer namreč odpotujem na dopust, ki sem ga planiral že štiri mesece naprej."

"K vrugu pa dopust," je zarobantil šef. "Boš pač za en dan zamudil v tiste tvoje toplice. Zaradi tega te ne bo hudič vzel. Našo tovarno pa lahko, če jutri ne bomo imeli kaj nalagati na kamion za Nemčijo."

"Ej, dragi šef. Moji kolegi so fin in ti eden za drugim lažjejo v obraz. Sam pa ti bom kar odkrito in pošteno povedal: ponoči nočem in tudi ne bom več delal," se je energično vključil v pogovor rezkar Vili. "Noči so za spanje in ne za delo!"

"Vili, kaj pa je s tabo. Zakaj se ti je naenkrat nočno delo tako zamerilo," je povprašal šef. "Saj dobimo nočno delo dobro plačano!"

"Temu vi pravite dobro?" se je začudil Vili. "Jaz mislim, da smo delavci za nočno delo slabo plačani!"

"Človek božji, kaj pa bi še rad?" se je razburil šef. "Na vsako nočno uro dobimo 50 odstotkov dodatka. Ali to ni dovolj?"

"Kakor za koga," je skomizgnil z rameni Vili. "Poglejte: za eno uro rednega dela dobim sam 400 tolarjev. Če delam ponoči, pa dobim k temu še 200 tolarjev dodatka za nočno delo. Vi pa za redno uro dobite 2000 tolarjev, če delate ponoči pa še 1000 tolarjev zraven. Vi za vsako uro nočnega dela torej dobite natanko petkrat višji dodatek kot jaz. Za eno neprespano noč dobite vi 10.000 tolarjev dodatka, jaz pa 2.000 tolarjev."

"Če bi jaz za eno noč dela dobil 10.000 tolarjev k redni plači, ne bi podnevi nič delal, samo ponoči," se je zarežal skladiščnik Rudi. "Tako bi imel za 250.000 tolarjev višjo plačo, kot jo imam zdaj. Si predstavljate kakšno bogastvo je to!"

"Kaj misliš, kako pa dela naš šef?" se je Vili obrnil k Rudiju. "Kadar koli je le mogoče planira in organizira delo tako, da čez dan nimamo kaj početi, ponoči pa moramo delati nadure. Tako sebi popravlja plačo, delavcem pa uničuje zdravje."

"Fantje, tako pa se ne gremo!" je povzdignil glas šef. "Tudi vi imate zaradi nočnega dela višje plače, ne samo jaz. Razumljivo pa je, da je moja

urna postavka višja od vaše, saj imam tudi višjo izobrazbo in večjo odgovornost!"

"Proti vaši urni postavki nima nobeden nič," je pojasnil Vili. "Vse skupaj pa nas moti, da dobite vi za eno nočno uro 1000 tolarjev dodatka, delavci pa le 200 tolarjev. To pa ni pravično, saj moramo vsi enako bedeti."

"Ej, Vili, to pa nimaš prav!" je vzklilnik šef. "Ali se ti zavzemaš za uravnilovko? Ta nas ne bi pripeljala daleč!"

"Šef, ne obračajte mojih besed, tako kot to počnete vedno, kadar česa nočete slišati," se je razburil Vili. "Za vašo šefovsko uro vam podjetje plača 2000 tolarjev, nam delavcem pa da za eno uro dela 400 tolarjev. Če delamo ponoči, pa moramo vsi enako bedeti: enako se mučimo in trošimo svoje moči. Zato bi bilo pošteno, da bi vsi dobili 500 tolarjev dodatka za uro nočnega dela. Tako bi vi za deset ur nočnega dela dobili 25.000 tolarjev, mi delavci pa 9000 tolarjev. Zdaj pa dobite vi 30.000 tolarjev, mi pa 6000 tolarjev."

"Ej, fantje. Če boste tako računali, ne boste prišli daleč," je zamahnil z roko šef. "Boljše bi bilo, da bi pljunili v roke in kaj dodatno zaslužili. Konec meseca bodo doma že ne bolj vesele, če boste prinesli bolj debele kuverte kot pa, če boste "šimfali" šefa. Za vaše "šimfanje" žene v trgovinah nič ne dobijo! Sicer pa je, fantje, tudi prav, da dobimo šefi višji dodatek za nočno delo, saj čez noč tudi veliko več naredimo, ker je naše delo bolj odgovorno in zahtevno. Saj dobimo tudi višji dodatek za delo v težjih pogojih."

"Če je tako, bi morali šefi dobiti tudi večje porcije za malico kot delavci," je šefu smeje zabrusil kurir Peter.

"Saj bi bilo to tudi prav," je z zmedenim glasom vzklilnik šef, ki je očitno pogruntal, da njegove trditve stojijo na majavih nogah. "Kdor v tovarni dela in zasluži za tri, naj tudi malico dobi za tri."

"Šef, koliko delavcev pa vi pravzaprav potrebujete za delo v nočni izmeni?" je zanimalo Vilija.

"Danes ponoči potrebujem pet delavcev: Lojzeta, Toneta, Rudija, Petra in tebe Vili," je odvrnil šef.

"Oh, potem pa to sploh ne bo noben problem!" je dejal Vili.

"No vidite fantje, na koncu sem vas le uspel prepričati," je navdušeno vzklilnik šef. "Dobimo se zvečer ob 20 uri v proizvodni dvorani!"

"Šef, očitno smo se slabo razumeli. Jaz samo ugotavljam, da ne bo nastal noben problem, če nas pet ne pride na nočno delo. Če prejimate petkrat večjo plačo, petkrat večji dodatek za nočno delo in petkrat večji dodatek za slabe pogoje dela kot delavci, potem boste danes ponoči namesto petih delavcev zagotovo zlahka opravili tudi njihovo delo! Mi pa si bomo po osemurnem "šihu" privoščili zasluženo počitek! " je dejal Vili, nato pa smo vsi urno vstali in odkorakali na svoja delovna mesta.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Šef za pet

Pa ste prerezali vrv, ga vprašajo. Nisem, še diha, odgovori.

Popolna nula

"Ali verjameš v reinkarnacijo?"

"Ne!"

"No, pa kljub temu povej, kaj bi bil rad v naslednjem življenju?"

"Če že rineš vame, ti moram povedati, da po smrti ne bi bil rad nič. Popolna nula torej!"

"To pa žal ne gre. Dvakrat ne moreš biti isto!"

Shujševalna kura

"Že teden dni imam shujševalno kuro!"

"Kako ti gre?"

"Slabo. Jem samo še na skrivaj!"

Pismo

"Komu pišeš?"

"Stari mami."

"Zakaj pa pišeš tako počasi?"

"Veš, ona bere strašno počasi!"

Sosed

"Ti je sosed zares nataknil rogove?"

"Kaj si nor, veš da mu česa takega ne bi nikoli dovolil. On lahko nateguje samo mojo ženo, ker je tako naivna!"

Sladkor

"Natakar, kocko sladkorja prosim!"

"Saj sem vam prinesel že tri."

"Že, že, samo vse so v čaju izginile!"

Dojenček

"Zakaj držiš pri kopanju dojenčka samo za ušesa?"

"Če pa je voda tako vroča!"

Nohti

"Moj šef si nenehno grize nohte. To je grozno neprijetno," je rekla tajnica svoji kolegici.

"Jaz pa sem svojega tega že odvadila?"

"Kako?"

"Zagrozila sem mu, da bom zamenjala službo. Če mi bo s takimi nohti sparal hulahupke!"

Pomota

"Vaš sin je včeraj metal kamenje za mano!"

"Gospod policist, pa vas je zadel?"

"Na srečo ne!"

"Oh, potem pa že ni bil moj!"

Besna žena

"Žena je zelo besna name!"

"Kako pa si to ugotovil?"

"Nič več ne kriči name!"

Podtahnjenec!

Otroci se odločijo, da bodo dedka preizkusili z viagro. Tabletko zdrobijo in mu jo vmešajo med hrano. Radovedno in nestrno čakajo, kaj se bo zgodilo. Čez nekaj ur dedek končno odide na stranišče. Vrne se s precej mokrinami hlačami.

"Kaj se ti je zgodilo," ga vprašajo.

"Nič posebnega, ko sem ga vzel ven, sem takoj ugotovil, da ni moj in sem ga dal nazaj v hlače," jim odgovori.

Star časopis

"Katerega smo danes?"

"Ne vem?"

"Potem pa poglej v časopis?"

"To mi ne bo nič pomagalo."

"Zakaj ne?"

"Ker imam včerajšnjega!"

Bolečine v križu

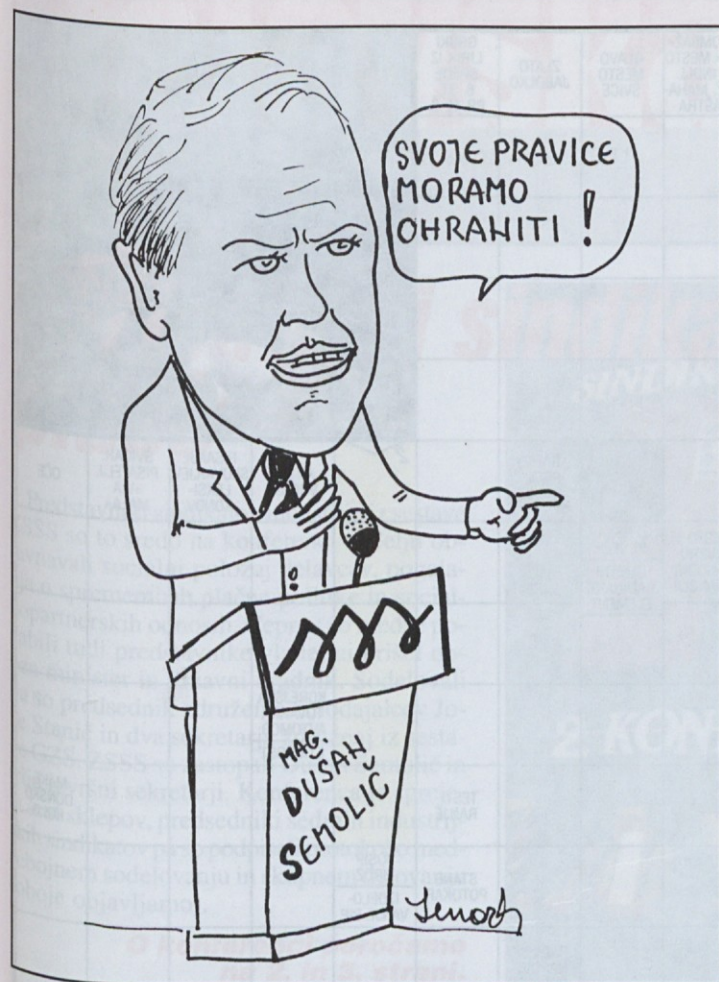
"Strašno! Žena ima takšne bolečine v križu, da vso noč nič ne spi in samo stoka!"

"Grozno! In kaj si ukrenil?"

"Kupil sem si vato za ušesa!"

O taščah

Možak pokliče na policijo in pove, da se mu je tašča obesila.

Razpis seminarja

Učinkovito soupravljanje

Seminar bo od 8. do 10. oktobra v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1. Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov, združenih v ZSSS.

PROGRAM:

Način in strategija delovanja sveta delavcev
Predavatelj: Milan Utrša, izvršni sekretar v ZSSS

Vloga in naloge sveta delavcev na področju statusnih in kadrovskih zadev ter reševanja sporov z delodajalci
Predavatelj: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS

Vloga sveta delavcev na področju plač ter pri obravnavi gospodarskih rezultatov družbe
Predavatelj: Brane Mišič, izvršni sekretar v ZSSS

Soupravljanje delavcev ter varnost in zdravje pri delu
Predavatelj: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS

Kolektivne pogodbe in soupravljanje
Predavateljica: Metka Roksančič, izvršna sekretarka v ZSSS

Prijave za seminar pošljite na izpolnjeni prijavnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 2. oktobra 2001.

Seminar bomo izvedli, če bo najmanj 20 prijav. Udeležba na seminarju, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, za posameznega udeleženca stane 25.000 tolarjev. Prijavnici je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji. Kotizacijo nakažite na žiro račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar II", sklic na številko 07. Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije skladno z zakonom delodajalec.

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici. Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzior v dvoposteljni sobi je 8400 tolarjev).

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Prijavnico smo objavili v prejšnji številki NDE (št. 31).

Razpis seminarja

Naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu

Seminar bo v torek, 16. oktobra 2001, v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana, soba 16/I, od 9.00 do 15.15. ure.

PROGRAM:

- evropski pravni red na področju varnosti in zdravja pri delu
  - obveznosti Slovenije za prevzem evropskega pravnega reda,
  - direktiva EU o ukrepih za vzpodbujanje izboljšav varnosti in zdravja pri delu,
  - potek usklajevanja slovenskih predpisov z evropskim pravnim redom na tem področju,
- temeljne rešitve iz zakona o varnosti in zdravju pri delu (načela, obveznosti delodajalcev, obveznosti delavcev, podzakonski akti, organi nadzora in njihove naloge, kazenske določbe),
- naloge sveta delavcev oz. delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu (pristojnosti sveta delavcev, način organiziranja in delovanja sveta delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu),
- naloge sindikata na področju varnosti in zdravja pri delu (organiziranje in naloge sindikatov, naloge sindikata pri delodajalcu, kjer ni izvoljenega sveta delavcev oz. delavskega zaupnika).

Strokovna izvajalca: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS, in Lučka Böhm, svetovalka v ZSSS

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 9. oktobra.

Kotizacija, ki vključuje tudi strokovno gradivo, znaša 8000,00 tolarjev za posameznega udeleženca. Prijavnici je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite »Seminar, sklic na številko 33.«

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

PRIJAVNICA

za seminar

NALOGE SINDIKATA IN SVETA DELAVCEV PRI VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU

Ime in priimek: .....

Datum rojstva: .....

Izobrazba, stopnja izobrazbe: .....

Zaposlitev:
naziv in naslov družbe: .....

– delovno mesto: .....

Točen naziv in naslov plačnika: .....

Davčna številka plačnika: .....

Naziv sindikata dejavnosti,
katerega član ste: .....

Član sveta delavcev: DA NE

Predsednik sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu podjetja oz. zavoda:
Predsednik sindikata podjetja DA NE

Sindikalni zaupnik: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Kraj, ..., datum: .....

